

Käsikirja ammatillisille ja aikuiskouluttajille – Taitojen tunnustaminen

Versio 31.01.2022

Tekijä: Visual Paths projektikonsortio

Projekti: VISUAL PATHS – Taitojen ja opintopolkujen visualisoiminen ja taitojen tunnustamisen tukeminen

Projekti: 2019-1-DE02-KA202-006504

VISUAL PATHS

Sisällys

Johdanto	3
Johdanto yhteiskunnalliseen ja eurooppalaiseen kontekstiin	4
Euroopan vihreän kehityksen ohjelma	5
Eurooppalainen osaamisohjelma Skills Agenda 2016	6
Eurooppalainen osaamisohjelma Skills Agenda 2020	6
Elinikäinen oppiminen ja aikuiskoulutus	8
Elinikäinen oppiminen ja Covid-19	9
Validointi – Taitojen lisääminen	10
Validoinnin peruselementit	11
Validoinnin neljä vaihetta	12
Tapaustutkimus - Die Kärntner Volkshochschulen	15
Visual Paths lähestymistavan esittely	22
Vaatimukset dokumentaation muodolle ja järjestämiselle:	26
Järjestäminen	27
Eurooppalaiset avaintaidot	28
Työkalun järjestäminen	32
Oppimisen dokumentointi STAR-järjestelmän avulla	33
Epämuodollisen oppimisen järjestämisen logiikka	36
Järjestämisen logiikka – muodollinen oppiminen	37
Lisäarvosta viestiminen digiteknologian avulla	38
Yhteenveto	40

Johdanto

Tämä käsikirja esittelee ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen kouluttajille kehitetyn oppijakeskeisen lähestymistavan eri konteksteista peräisin olevien oppimistulosten visualisoimiseksi ja esittelemiseksi. Oppimistulokset tukevat oppimisprosesseja ja taitojen tunnustamista niiden validoimiseksi ja arvioimiseksi.

Käsikirjassa kuvataan kehitetyn lähestymistavan puitteet ja metodologia yhdessä arkioppimisen kasvavan merkityksen kanssa aikoina, jolloin Euroopassa siirrytään kohti digitaalista ja vihreää yhteiskuntaa. Se selvittää, miksi on niin tärkeää aloittaa tämä siirtymä ja hyödyntää digitaalisen teknologian etuja, jotta voidaan mukautua nykynuorten erilaisiin oppimisolosuhteisiin sekä muuttuviin oppimisympäristöihin (esim. Covid 19 -pandemian aikana).

Ehdotettu lähestymistapa sisältää digitaalisen teknologian älypuhelinsovelluksen muodossa, joka tarjoaa tarvittavan infrastruktuurin oppimistulosten keräämiseen, dokumentointiin, järjestämiseen ja esittelemiseen käyttäjien tarpeiden mukaan. Tässä prosessissa digitekniikka elävöittää osaamisen ja oppimistulosten havainnollistamista ja visualisointia monimediaisen dokumentoinnin avulla, ja sen luontainen liitettävyyden mahdollistaa tehokkaan ja helpon oppimistulosten esittelyn ja siihen liittyvän viestinnän.

Käsikirja tarjoaa katsauksen oppijakeskeisestä lähestymistavasta, joka perustuu kehitettyyn sovellukseen. Jotta sen potentiaalista saataisiin kaikki irti, ovat seuraavat vaiheet suotavia:

- Oppimistulosten tallentaminen käyttäen Visual Paths älypuhelinsovellusta
- Oppimistilanteiden dokumentointi – käyttäjien tarpeiden mukaisesti – tilannekohtainen STAR-järjestelmä
- Oppimistulosten järjestäminen siirrettävissä olevaan rakenteeseen
- Oppimistulosten dokumentointi monimediaisesti sovelluksessa
- Oppimistulosten jakaminen ja niiden kommentointi sovelluksessa
- Tallennettujen oppimistulosten hyödyntäminen niiden validoinnissa ja arvioinnissa

Visual Paths sovellus tekee epämuodollisen oppimisen tuloksista näkyviä, helposti saavutettavia ja jaettavia.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Dokumentoidut oppimistulokset voivat tukea muuta oppimista, kuten muodollista oppimista (kuvattu Visual Paths -perehdyttämiskäsikirjoissa kouluttajille ja oppijoille) tai sosiaalista oppimista (kuvattu Visual Paths -käsikirjassa "Pehmeiden taitojen kehityksen tukeminen").

Jokainen osa on kehitetty itsenäisesti ja niitä voidaan soveltaa erikseen, vaikkakin niiden yhdistetty käyttö tarjoaa lisäarvoa ja innovaatioita. Visual Paths -lähestymistavan soveltaminen kannustaa oppijoita osallistumaan aktiivisesti omiin oppimisprosesseihinsa ja näkemään oppimistilanteiden välisiä yhteyksiä.

Johdanto yhteiskunnalliseen ja eurooppalaiseen kontekstiin

Elinikäinen oppiminen on ollut valokeilassa jo vuosikymmeniä valmistamassa kansalaisia ja työvoimaa sopeutumaan odotettavissa oleviin muutoksiin työympäristössä tai muissa elämäntilanteissa. Tällä hetkellä elämän ja työn monen osa-alueen digitalisoituminen on yksi tekijä, joka aiheuttaa suuria ja kiihtyviä muutoksia nyt ja tulevana vuosina. Covid-19-pandemian myötä muutoksen ja sopeutumisen tarve kiihtyi ja saavutti ikään kuin seuraavan vaiheen, ja kävi selväksi, että kaikenikäiset kansalaiset kamppailevat edelleen digitaalisten työkalujen käytön kanssa eikä heillä välttämättä ole riittävästi digitaitoja sopeutuakseen työssä ja arjessa tapahtuviin muutoksiin tehokkaasti. Digitalisaation aiheuttamien muutosten kanssa samaan aikaan esiin nouseva tarve muuttaa yhteiskuntamme kestäväksi ja hiilineutraaliksi elämän ja työn suhteen aiheuttaa painetta tehdä perusteellisia muutoksia nykyisiin tottumuksiin ja työrotiineihin.

Yhteiskuntiemme kaksoissiirtymä kohti vihreää ja digitaalista Eurooppaa (Euroopan vihreän kehityksen ohjelma) tähtää ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä. Tämä tarkoittaa, että tulevia vuosia ja vuosikymmeniä leimaavat perustavanlaatuiset muutokset: kokonaiset toimialat – ja sen mukana työpaikat – tulevat muuttumaan, kuin myös tapamme elää ja työskennellä sekä se, miten olemme vuorovaikutuksessa toistemme kanssa. Uusia työpaikkoja syntyy runsaasti, samalla, kun jotkut työpaikat katoavat.

Tästä näkökulmasta katsottuna on tärkeää, että kansalaiset pystyvät sopeutumaan näihin muutoksiin ja hallitsemaan yhä useammin tapahtuvia muutoksia työssä ja elämässä yleensä: jonkin työtehtävän nykyinen asiantuntemus voi vanhentua ja saattaa olla tarpeen päivittää osaamista uusimpaan tietoon ja taitoihin, joten on tärkeää olla riittävän joustava sopeutuakseen uuteen tilanteeseen. Toisin sanoen elinikäinen oppiminen nähdään avaintekijänä näihin muutoksiin sopeutumiseksi, jotta voidaan kehittää ja kouluttaa myös siirtymässä helpottavia sosiaalisia ja henkilökohtaisia taitoja.

Elinikäisen oppimisen piiriin pääsyn suuri merkitys ilmaistaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ensimmäisessä periaatteessa edellytyksenä täysimääräiselle yhteiskuntaan osallistumiselle ja onnistuneiden siirtymien hallinnalle työmarkkinoilla.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative
Commons Attribution 4.0 International License.

”Jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja inklusiiviseen opetukseen, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä.”

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma on Euroopan kasvustrategia ja etenemissuunnitelma ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä ensimmäisenä ilmastoneutraalina maanosana. Ohjelmassa määritellään toimet ilmaston, energian, maatalouden, teollisuuden, ympäristön ja valtamerien, liikenteen, rahoituksen ja aluekehityksen sekä tutkimuksen ja innovaation aloilla. Se on yksi EU:n kuudesta tämänhetkisestä prioriteetista, ja kehitys kohti ilmastoneutraaliutta merkitsee huomattavaa elämän ja työn muutosta eurooppalaisille ihmisille.

Digitaalinen ja vihreä siirtymä eivät muuta vain työtehtäviä, vaan se vaikuttaa ja muuttaa ylipäätään myös tapaamme työskennellä, työn rakennetta ja tapaa tehdä yhteistyötä kollegoiden ja asiakkaiden kanssa. Tämä tarkoittaa, että kyky sopeutua muutoksiin ja hallita muuttuvia työtilanteita ja yhteistyön muotoja käy välttämättömäksi työelämään osallistumiselle ja säilyy tärkeänä henkilön työuran alusta loppuun. Työelämän lisäksi muutokset vaikuttavat muihinkin elämän osa-alueisiin, eli kyky hallita muutosta myös yksityiselämän puolella tulee yhä tärkeämmäksi.

Tämä tarkoittaa, että elinikäisen oppimisen ja pätevyyden tarve ei ole koskaan ollut ajankohtaisempi kuin nykyään. Elinikäinen oppiminen pysyy jatkossakin painopisteenä, kun ihmiset yksityiselämässään, työelämässä tai yleisesti aktiivisina kansalaisina ovat jatkuvan muutoksen virrassa tulevana vuosikymmeninä.

Kyky sopeutua vihreän ja digitaalisen siirtymän vaatimuksiin tekee kansalaisista entistä joustavampia tapahtuvien muutosten suhteen ja valmistaa heitä näkemään ja omaksumaan uusien elämäntapojen ja työtapojen edut ja mahdollisuudet. Kansalaisten tulee kehittää asiantuntemusta työssään, mutta kehittää myös itseään henkilökohtaisesti ja oppia tekemään yhteistyötä muiden kanssa sekä sopeutumaan muuttuviin ympäristöihin.

Euroopan tasolla yksi avaintekijä näihin haasteisiin vastaamiseksi on tehdä Euroopasta joustavampi muutosten suhteen sekä siirtymien ja muutoksen vaikutuksille elinikäisen oppimisen avulla, ja sen vuoksi onkin tehty suuria investointeja ihmisten taitoihin, kuten on ilmoitettu Eurooppalaisessa osaamisohjelmassa, Skills Agendassa 2016 ja 2020.

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

“Tässä nopeasti muuttuvassa maailmassa meidän täytyy sijoittaa Euroopan suurimpaan valttiin: ihmisiimme. Ihmisillä täytyy olla laajaa osaamista, jotta he pystyvät yltämään täyteen potentiaaliinsa niin aktiivisina kansalaisina kuin työelämässäänkin. Taidot ovat ehdottoman tärkeitä vauraudelle, työpaikoille, kasvulle ja kestäväälle hyvinvoinnille. Uusi osaamisohjelmamme Skills Agenda tähtää sekä sen varmistamiseen, ettei kukaan jää joukosta, että erikoistaitojen vaalimiseen, jotta Euroopalla riittää kilpailukykyä ja innovaatioita.”

Jyrki Katainen, Työpaikoista, kasvusta, investoinneista ja kilpailukyvystä vastaava varapuheenjohtaja.

Eurooppalainen osaamisohjelma Skills Agenda 2016

Vuonna 2016 muotoiltiin osaamisohjelma ("A New Skills Agenda for Europe: Yhteistyö inhimillisen pääoman, työllistettävyyden ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi"), jonka tavoitteena on varmistaa, että ihmiset kehittävät laajan joukon taitoja jo varhaisesta iästä lähtien ja jolla saataisiin kaikki irti Euroopan inhimillisestä pääomasta, mikä viime kädessä lisää työllistettävyyttä, kilpailukykyä ja kasvua Euroopassa.

Ohjelman esityslistalla kuvattiin tarvetta parantaa taitojen laatua ja ilmaistiin niiden merkitys työmarkkinoiden kannalta. Ammattitaitotason nostaminen, transversaalien taitojen edistäminen ja keinojen löytäminen työmarkkinoiden tarpeiden entistä paremmaksi ennakoimiseksi on kuvattu välttämättömiksi asioiksi ihmisten mahdollisuuksien parantamiseksi elämässä sekä oikeudenmukaisen, osallistavan ja kestäväen kasvun sekä yhtenäisten yhteiskuntien tukemiseksi.

Agendalla esitettiin 10 toimenpidettä tämän kehityksen tukemiseksi (mukaan lukien avaintaitojen ja taitotakuun tarkistaminen) ja **kannustettiin muodollisen ja epämuodollisen oppimisen validointiin.**

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_16_2039

Vuonna 2020 tehtiin myös uusi osaamisohjelma vastauksena koronapandemian aikana ilmenneisiin haasteisiin sekä määrittelemään EU:n toipumisen kannalta tarpeelliset toimet vihreän ja digitaalisen siirtymän yhteydessä, joita kuvataan "Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa."

Eurooppalainen osaamisohjelma Skills Agenda 2020

Eurooppalainen osaamisohjelma kestäväen kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja joustavuuden edistämiseksi

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Agendassa yhdistyy vuonna 2016 alkanut osaamishjelma uuteen, huomattavasti suurempaan budjettiin sekä kunnianhimoisiin tavoitteisiin liittyen taitojen parantamiseen (nykyisten, olemassa olevien taitojen parantaminen) ja uudelleenkoulutukseen (kokonaan uusien taitojen kehittäminen) seuraavien viiden vuoden aikana. Tärkeimmät aiheet ovat taidot työelämää varten, yhdessä tekeminen ja ihmisten auttaminen kehittämään taitojaan läpi elämän.

Margaritis Schinas, eurooppalaisen elämäntavan edistämisestä vastaava varapuheenjohtaja

“...Tiedämme jo, että nimenomaan taidot auttavat ihmisiä ja talouksiamme kukoistamaan. Nyt on aika tehdä yhteistyötä ja aloittaa taitovallankumous, joka ei jätä ketään kyydistä.”

Tavoitteena on varmistaa, että elinikäinen oppiminen ja oikeus koulutukseen toteutuvat jokaisen kohdalla EU:ssa asuinalueesta riippumatta. EU näkee ihmisten ammattitaitoon sijoittamisen toimenpiteenä, jolla tuetaan EU:n kestävästä elpymisestä koronapandemian vaikeuksien jälkeen, ja myöskin taitojen ja elinikäisen oppimisen välttämättöminä asioina kansalaisille, jotta he voivat varautua odotettuihin muutoksiin, jotka ovat osa vihreää ja digitaalista siirtymää.

Työllisyydestä ja sosiaalisista oikeuksista vastaava komissaari **Nicolas Schmit** on sanonut: *“Työvoimamme ammattitaidon kehittäminen on yksi keskeisistä reaktioistamme elpymiseen, ja mahdollisuuden tarjoaminen tarvitsemiensa taitojen rakentamiseksi on avainasemassa vihreään ja digisiirtymään valmistautuessa. Se antaa kaikille mahdollisuuden hyötyä uusista mahdollisuuksista nopeasti muuttuvilla työmarkkinoilla.”*

Yhteiskuntamme muutokset tuovat mukanaan sekä riskejä että mahdollisuuksia. Elinikäinen oppiminen nähdään vastauksena näihin muutoksiin, ja se antaa Euroopalle ja sen kansalaisille taidot hyödyntää nousevia mahdollisuuksia ja hallita siirtymistä vihreisiin ja digitaalisiin yhteiskuntiin. Yhteiskuntien vihreän siirtymän ja digisiirtymän odotetaan luovan miljoona uutta työpaikkaa vuoteen 2030 mennessä, samalla, kun jotkin toiset työpaikat katoavat kokonaan.

Ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi sekä kansalaisten ammattitaidon ja uudelleenkoulutuksen lisäämiseksi ja digitaalisten taitojen kehittämiseksi on määritelty 12 lippulaivatoimea. Näillä lippulaivatoimilla edistetään ohjelman kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamista, jotka on määritelty selkeinä lukuina ja kasvuprosentteina: Vuoteen 2025 mennessä erilaisten koulutustoimien määrä olisi nostettava 540 miljoonaan, mukaan lukien 60 miljoonaa koulutusmahdollisuutta matalasti koulutetuille aikuisille ja 40 miljoonaa työttömille. Perusdigitaalisten aikuisten määrän pitäisi nousta 230 miljoonaan.

Koronapandemia kiihdytti muutostarvetta ja ammattitaitotrendiä työmarkkinoilla ja lisäsi elinikäisen oppimisen tarvetta, joka onkin nyt ajankohtaisempaa ja tärkeämpää kuin koskaan.

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Elinikäinen oppiminen on keskeinen tekijä Euroopan talouksien ja yhteiskuntien kestävässä elpymisessä, ja lisäksi se on keskeinen osa siirtymisessä vihreämpään, digitaaliseen Eurooppaan.

Eurooppa-neuvosto on määritellyt vuonna 2018 kolme haastetta osaamissuuntautuneelle koulutukselle ja elinikäiselle oppimiselle: ”erilaisten oppimislähestymistapojen ja -yhteyksien käyttö; opettajien ja muun opetushenkilöstön tukeminen; sekä osaamisen kehittämisen arviointi ja validointi.”

NEUVOSTON SUOSITUS elinikäisen oppimisen avaintaidoista, annettu 22. päivänä toukokuuta 2018

https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC

Visual Paths projekti vastaa näihin haasteisiin tarjoamalla innovatiivisen lähestymistavan, jonka avulla arkioppimisen (ja muodollisen oppimisen) saavutukset tulevat näkyviksi ja käyttökelpoisiksi muiden oppimiskontekstien pohjaksi, jotta nämä saavutukset olisivat saatavilla oppimistulosten validoinnin ja työhakemusten pohjaksi, sekä tukemalla oppijoita ja kouluttajia vuorovaikutuksessa oppimisprosessiin liittyen digitaalisen työkalun avulla, joka tukee oppimistodisteiden vaihtoa ja niistä keskustelua.

Elinikäinen oppiminen ja aikuiskoulutus

Elinikäisen oppimisen käsitteet määrittelevät oppimisen olennaiset sisällöt, tavoitteet ja kohderyhmät. Koulutuspoliittisten asiakirjojen keskeinen asia on, että kaikkien ihmisten tulee jatkaa oppimista koko elämänsä ajan työllistettävyyden, henkilökohtaisen kehityksen ja sosiaalisen osallisuuden vuoksi.

Ymmärrys siitä, että elinikäinen oppiminen on välttämätöntä sosiaalisten ja taloudellisten vaatimusten täyttämiseksi, on laajalti vallitseva. Nopeat muutokset ja uudet haasteet mainitaan syinä, miksi elinikäinen oppiminen on välttämätöntä. Euroopan unionin asiakirjoissa korostetaan toistuvasti, että elinikäinen oppiminen on avain tulevaisuuden haasteisiin. Ihmisten työllistettävyyden on etualalla, sitä voidaan edistää esimerkiksi erityisesti tulevaisuuden työalojen osaamista lisäämällä (uusien taitojen ja työllistymismahdollisuuksien ohjelma). Työmarkkinoille integroitumista pidetään myös olennaisena osana sosiaalisessa osallistumisessa ja osallisuudessa sekä köyhyyden ehkäisyssä. Vähemmän on keskusteltu ei-ammattillisen oppimisen tai sosiaalisen ja henkilökohtaisen kehityksen merkityksestä.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Erasmus+

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Oppiminen sinänsä ei ole välttämätön tarve kaikissa elämänvaiheissa, kuten EU:n tutkimus "Elinikäinen oppiminen: kansalaisten asenteet lähikuvassa" osoittaa. Tämä seikka on otettava huomioon elinikäisen oppimisen prosessissa ilman, että siitä kuitenkaan aiheutuu haittoja. On tärkeää huomata, että kaikki eivät halua koko ajan osallistua aktiivisesti oppimisprosesseihin. Koulutustoiminnan on kuitenkin oltava avoimena mahdollisuutena kaikille aina, jotta ihmiset voivat tehdä valintoja ja käyttää palveluita milloin haluavat.

EU korostaa, että yksilön tulee olla elinikäisen oppimisen keskipisteessä. Tämä vastaa aikuiskoulutuksen perustavaa laatua olevaa suuntausta kohti yhä vahvempaa subjektilähtöisyyttä ja yksilöllistymistä. Suuntautuminen on elämänvaiheisiin, osaamiseen ja ohjaustarpeisiin katsomista. Samalla tämä kuitenkin tarkoittaa, että ihmiset haastetaan ottamaan enemmän vastuuta omasta elämästään ja oppimisestaan.

Yhteiskuntamme keskeinen haaste on se, miten näemme ja organisoimme oppimisen ja koulutuksen nopeasti muuttuvan teknologisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen kontekstissa. Tärkeä kehitysaskel koulutuksessa on arkioppimisen kasvava merkitys. Nykyään oppimista tapahtuu jo monissa eri paikoissa ja eri ympäristöissä. Perinteisen muodollisen oppimisen lisäksi arkioppiminen tapahtuu nykyään eri yhteyksissä. Esimerkiksi nuorisotyötä pidetään yhtenä tärkeimmistä epämuodollisen oppimisen tarjoajista. Tämentyyppinen oppiminen tapahtuu yleensä vapaaehtoisesti todellisen elämän tilanteissa ja usein vuorovaikutuksessa vertaisten kanssa ja osallistuvien lähestymistapojen kautta. Lisäksi epävirallista oppimista tapahtuu työssä ja vapaa-ajalla. Samalla voidaan myös havaita, että rajat muodollisen, epämuodollisen ja arkioppimisen välillä hämärtyvät. Digitalisaatio mahdollistaa tämän kehityksen tarjoamalla verkkokursseja joustavammin ja edistämällä vertaisoppimista eri taustoista tulevien opiskelijoiden keskuudessa. Euroopan tasolla on viimeisten 15 vuoden aikana käynnistetty useita aloitteita arkioppimisen edistämiseksi sekä sen validoimiseksi ja tunnustamiseksi. Eurooppalainen tutkintojen viitekehys, Europass ja epävirallisen ja arkioppimisen validointiprosessi (tunnistus, dokumentointi, arviointi, sertifiointi) voidaan mainita tässä tärkeinä virstanpylväinä. Visual Paths projekti on osa seuraavia vaiheita, joilla arkioppiminen tehdään näkyväksi, mitattavaksi ja ymmärrettäväksi.

Elinikäinen oppiminen ja Covid-19

Maiden on tehtävä enemmän tarjotakseen ihmisille elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia, jotta he voivat onnistuneesti navigoida globalisaation ja COVID-19-pandemian nopeasti muuttamassa työmaailmassa. Tämän osoittaa Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) OECD Skills Outlook 2021 selvitys.

Selvityksen mukaan julkisella sektorilla on keskeinen rooli tehokkaan elinikäisen oppimisen mahdollistamisessa. Olennaista on, että osa elpymiseen osoitetuista resursseista investoidaan elinikäisen oppimisen ohjelmiin. Tässä olisi lisäksi keskityttävä ryhmiin, jotka ovat erityisesti

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

kärsineet poikkeustilanteesta, kuten nuoriin, sekä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleviin henkilöihin ja niihin, joiden työ on muutosten myötä suurimmassa vaarassa.

Pandemia voi vaikuttaa myös lasten ja nuorten oppimiskäyttäytymiseen. Tavanomaisen koulunkäynnin keskeytykset johtivat siihen, että monet lapset edistyivät odotettua vähemmän taitojensa kehittämisessä. Lyhyellä aikavälillä pandemia voi johtaa useampaan koulunkäyntinsä keskeyttäjään. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä nykyinen opiskelijasukupolvi voi kehittää negatiivisia asenteita oppimista kohtaan sellaisten syvällisten rakenteellisten muutosten aikana, jotka itse asiassa vaativat yksilöitä parantamaan taitojaan koko elämänsä ajan.

Raportin mukaan maiden tulisi keskittyä kolmeen keskeiseen asiaan, jotta entistä useammat ihmiset voisivat jatkaa oppimistaan ja pitää taitonsa ajan tasalla:

Oppijoiden asettaminen oppimisen keskiöön: Monipuoliset oppimismahdollisuudet voivat parantaa koulutuksen laatua. Ne voivat lisäksi antaa yksilöille mahdollisuuden tehdä heille olennaisia valintoja, mikä puolestaan ylläpitää heidän motivaatiotaan osallistua elinikäiseen oppimiseen. Käytänteiden tulee olla osallistavia, kohtuuhintaisia, helppokäyttöisiä ja mukautettavia.

Taitoja koko elämän ajalle: Elinikäinen oppiminen perustuu vankkoihin perustaitoihin, kuten lukua ja laskutaitoon, halukkuuteen oppia ja oppimistottumuksiin. Poliittisten päättäjien on hyödynnettävä teknologian voimaa ja otettava samalla huomioon teknologian mahdollinen vaikutus jo olemassa oleviin osaamiseroihin ja uusien eriarvoisuuksien syntymiseen.

Vahva koordinointi korkealaatuiseen, osallistavaan oppimiseen: Päättäjien tulee kehittää vahvaa koordinaatiota, tiedonhallintaa ja tiedon jakamista elinikäisen oppimisen nostamiseksi vaaditulle tasolle. Käytänteiden tulisi pyrkiä parantamaan tunnustamis-, validointi- ja akkreditointiprosesseja opettajien taitojen näkyvyyden ja siirrettävyyden lisäämiseksi.

Validointi – Taitojen lisääminen

Eri yhteyksissä hankittujen taitojen validoinnin tukeminen mahdollistaa yksilöiden pätevyyksien tunnustamisen ja käyttämisen täysimääräisesti. Se voi perustua olemassa oleviin epämuodollisen ja arkioppimisen validointijärjestelyihin, kuten elinikäisen oppimisen eurooppalaisiin avaintaitoihin vertaamiseen, mikä tarjoaa yhteisen viitekehyksen tutkintotasojen vertailua varten. Lisäksi arviointi voi auttaa jäsentämään oppimisprosesseja ohjatusti, mikä auttaa ihmisiä parantamaan osaamistaan myös työmarkkinoiden muuttuviin vaatimuksiin liittyen.

Arviointi vaikuttaa yksilöihin ja heidän oppimisensa edistymiseen. Se voi auttaa uusien tietojen ja taitojen hankkimisessa ja käsittelemisessä. Pätevyyksien validointi tai tutkintoon johtava arviointi auttaa oppijaa kertomaan kyvyistään hänen etsiessään lisäoppimismahdollisuuksia tai työpaikkaa.

Digiteknologiat vaikuttavat koulutukseen ja oppimiseen joustavampien oppimisympäristöjen kehittämisen kautta, jotka on mukautettu erittäin muuttuvaisen yhteiskunnan tarpeisiin.

Avaintaitojen kehittämistä, niiden validointia ja osaamislähtöisen koulutuksen ja oppimisen tarjoamista tulee tukea luomalla toimivia käytäntöjä opetushenkilöstön tehtävien tehokkaammaksi tukemiseksi ja heidän koulutuksensa parantamiseksi, sekä arviointi- ja validointimenetelmien ja -välineiden päivittämiseksi.

IO3 Taitojen tunnustaminen -osion tavoitteena on tukea oppimisprosessin tallentamista ja mahdollistaa oppimisen validointi myös silloin, kun se tapahtuu luokkahuoneen ulkopuolella. Se on työkalu erilaisten toimintojen tallentamiseen ja arviointiharjoitusten tekemiseen. Tallennettua näyttöä käytetään olemassa olevien tai hankittujen taitojen tunnustamisprosessissa ja ne muodostavat arkiston oppijalle. Se luo digitaalisen työkalun, joka tukee todisteiden tallentamista oppijan toiminnasta oppimisen validoimiseksi ja taitojen tunnustamiseksi, ja siitä tulee ajan myötä myös digitaalinen oppimisen arkisto, jota voidaan käyttää työnhaussa osaamisen todentamiseen näyttämällä tallenteita tilanteista, joissa kyseistä osaamista sovelletaan. Eri yhteyksissä hankittujen kompetenssien validoinnin tukeminen mahdollistaa yksilöiden osaamisen tunnustamisen ja täydellisen hyödyntämisen. Lisäksi arviointi voi auttaa jäsentämään oppimisprosesseja ja ohjausta, mikä puolestaan auttaa ihmisiä parantamaan osaamistaan myös työmarkkinoiden muuttuviin vaatimuksiin liittyen.

IO3:n tehtävinä on esittää osaamisarkisto, tallentaa oppimisprosessi ja mahdollistaa oppimisen validointi. Tähän liittyen tulee olemaan sekä muodollinen polku että epämuodollinen polku. On tärkeää tarkastella lähemmin, millä tavalla validointia voidaan käyttää muodollisen ja arkioppimisen tapauksissa. Näiden elementtien pohjalta on mahdollista luoda rakenne IO3:ssa ja nähdä, miten epämuodollista oppimista voidaan mitata. Vaikka IO3 toimisikin oppimisen todisteiden arkistona, se voidaan myös validoida.

Validoinnin peruselementit

”Suosituksen tärkeä tarkoitus on ollut tunnistaa validoinnin olennaiset piirteet. Se määrittelee validoinnin ’prosessiksi, jossa valtuutettu elin vahvistaa, että henkilö on saavuttanut asiaankuuluvaa standardia vasten mitattuja oppimistuloksia” (EU:n neuvosto, 2012, s. 5).

Tavoitteena on antaa Visual Pathsia käyttäville nuorille mahdollisuus hankkia tutkinto ja/tai saattaa tietonsa, taitonsa ja osaamisensa näkyviksi itselleen ja muille. Validoinnin tavoitteena on vahvistaa yksilön osaamista.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative
Commons Attribution 4.0 International License.

Validointi tarkoittaa monipuolisten oppimiskokemusten tuomista näkyviksi. Nämä oppimiskokemukset tapahtuvat usein muodollisen koulutuksen ulkopuolella, esimerkiksi kotona, töissä tai vapaa-ajalla. Nämä kokemukset voidaan siksi usein jättää huomiotta. Toiseksi validoinnissa on kyse asianmukaisen arvon antamisesta yksilöiden oppimiskokemuksille riippumatta siitä, millä oppimisalalla ne on hankittu. Kyse on niiden arvon mukaisen aseman antamisesta näille kokemuksille.

Validoinnin avulla epämuodollisen ja arkioppimisen tulokset tuodaan näkyviksi. Ne ovat arvokkaita jatkokoulutuksen kannalta tai työmarkkinoilla. Validointisäännöissä tulee aina huomioida näkyvyyden ja arvon elementit. Vaikka se tapahtuisikin eri tavoilla ja yhdistelmillä.

Validoinnin neljä vaihetta

Määritelmä ei rajoita validointia tiettyyn institutionaaliseen kontekstiin. Vaikka validointi tapahtuu useimmiten koulutussektorilla muodollisen pätevyyden saamiseksi, monet muutkin laitokset käyttävät validointia.

Kokemusten validoinnin päätarkoitus on lisätä koulujen ja ammatillisten oppilaitosten ulkopuolella tapahtuvan oppimisen näkyvyyttä ja arvoa.

Epämuodollisen ja arkioppimisen validoinnin eurooppalainen luettelo vuodelta 2012 on jaettu neljään yksittäiseen validointivaiheeseen: tunnistaminen, dokumentointi, arviointi ja sertifiointi. Nämä vaiheet auttavat määrittämään taitojen arvoa. Lisäksi herää kysymys, miten osaamista voidaan arvioida IO3:ssa ja mitä työkaluja siihen voidaan käyttää. IO3:een tallennetuista taidoista ei pitäisi olla hyötyä vain koulussa, vaan myös jatkossa työelämässä.

- Yksilön epämuodollisen oppimisen kautta saatujen oppimistulosten tunnistaminen;
- Yksilön epämuodollisen oppimisen kautta saatujen oppimistulosten dokumentointi;
- Yksilön epämuodollisen oppimisen kautta saatujen oppimistulosten arviointi;
- Yksilön epämuodollisen oppimisen kautta saatujen oppimistulosten arvioinnin tulosten sertifiointi pätevyyden ja tai pätevyyteen johtavien pisteiden muodossa, tai muussa sopivassa muodossa (EU:n neuvosto, 2012, s. 3, kohdat 2a–2d).

Näitä vaiheita yhdistetään eri tavalla kunkin validoinnin tarkoituksen mukaan. Jos halutaan saavuttaa muodollinen pätevyys, arviointivaiheen uskottavuus on ratkaisevan tärkeää. Muissa tapauksissa, esimerkiksi vapaaehtoistyön yhteydessä, painopiste voi olla enemmän tunnistamisessa ja dokumentoinnissa eikä niinkään muodollisessa arvioinnissa. On kuitenkin todennäköistä, että nämä neljä vaihetta sisältyvät kaikkiin validointijärjestelmiin.

IO3:n oppimisarkiston ja validoinnin tarkoitus on tarjota ja kerätä todisteita oppimiskokemuksista, joista voi olla hyötyä jatkokoulutuksen yhteydessä tai työmarkkinoilla.

Muodollisen tutkinnon validointiprosessissa vaatimukset asetetaan yleensä koulutusjärjestelmän virallisissa standardeissa. Kompetenssien kirjaamisessa ja jakamisessa esimerkiksi yrityksissä taas voidaan soveltaa sisäisiä, vähemmän muodollisia viitepisteitä. Molemmissa tapauksissa vaiheet 1–4 löytyvät, mutta niiden painotus vaihtelee merkittävästi.

Seuraavassa selitetään tarkemmin validoinnin vaiheet 1–4 (ja viitataan siihen, miten niitä voidaan käyttää IO3:ssa ja mikä rooli niillä on).

1. Tunnistaminen

Validointi alkaa aina hankittujen tietojen, taitojen ja pätevyyksien tunnistamisella; tämä on vaihe, jossa yksilöt tulevat tietoisiksi aikaisempien oppimiskokemustensa tuloksista. Tämä vaihe on tärkeä, koska jokainen voi saavuttaa erilaisia oppimistuloksia eri yhteyksissä, kotona, työssä ja vapaaehtoistyössä. Ihmisten yksilöllisten kykyjen löytäminen ja tiedostaminen on jo sinällään arvokas tulos validointiprosessista.

Tämä epämuodollisen ja arkioppimisen tunnustamisen standardoimaton puoli on huomattava metodologinen haaste. Käytettyjen menetelmien ja lähestymistapojen on oltava "avoimia odottamattomalle." Mahdollisia tietoja, taitoja ja pätevyksiä ei pidä rajoittaa ennakkokäsityksillä. Tunnistusvaihetta tuetaan joissakin maissa standardoiduilla IT-työkaluilla, jotka sopivat itsearviointiin. Monissa tapauksissa tämä vaatii kuitenkin myös sellaisten ohjaajien aktiivista osallistumista, jotka pystyvät olemaan tiiviisti tekemisissä oppijoiden kanssa. IO3:ssa opiskelijat voivat määrittää taitojaan eri oppilaitosten opetussuunnitelmiin perustuvalla online-itsearviointilomakkeella ja he voivat myös ladata erilaisia todisteita taidoistaan, kuten valokuvia, videoita ja niin edelleen, joita ohjaajat voivat sitten arvioida.

2. Dokumentointi

Tunnistamisvaihetta seuraa dokumentointi. Tässä vaiheessa kerätään todisteet saavutetuista oppimistuloksista. Tämä voidaan tehdä luomalla portfolio, joka sisältää yleensä ansioluettelon ja dokumentteja tai näytteitä töistä, jotka osoittavat henkilön oppimissaavutukset. Validoinnin tulee olla avointa monenlaisille todisteille, kirjallisista asiakirjoista työnäytteisiin ja käytännön esittelyyn. Tuotoksessa 3 opiskelijoilla on mahdollisuus ladata erilaisia todisteita, oli se sitten kirjallinen dokumentti, valokuva tai video, joka tuo esille, mitä taitoja opiskelija haluaa osoittaa.

Todisteiden tulee antaa riittävä käsitys epävirallisen oppimisen tuloksista: pelkkä luettelo tehtävänimikkeistä tai tehtävistä ei riitä. Todisteiden siirrettävyys on ratkaisevan tärkeää ja vaatii jonkin verran koordinoitua kansallisella ja Euroopan tasolla. Tilanteessa, jossa validoinnin parissa työskentelee monia erilaisia palveluntarjoajia – paikallisella, alueellisella, kansallisella tai Euroopan tasolla – käyttäjien on vaikea saada taitojaan ja pätevyksiään tunnustetuiksi ja esitetyiksi tarjoajajärjestelmän ulkopuolella. Kuten Europass on osoittanut, yhteiset oppimiskokemusten esittämismuodot voivat tukea tätä tiedonsiirtoa ja auttaa varmistamaan, että monenlaiset oppimistulokset ymmärretään ja hyväksytään paremmin. Euroopassa tällä hetkellä meneillään oleva siirtyminen uudelleenlähestymistapaan oppimistulosten tarkastelussa voisi lisätä yleistä läpinäkyvyyttä ja vertailukelpoisuutta, koska tämä lähestymistapa edistää yhteistä tapaa kuvata tietoja, taitoja ja pätevyyttä eri aloilla, sektoreilla sekä tutkinnoissa ja ammatillisen koulutuksen pätevyyksissä.

Tässä Visual Paths tulee mukaan. IO3:ssa esitetään yleinen lomake, jota kaikki voivat käyttää. Aloittaessaan järjestelmissä opiskelijat voivat luoda arkiston kaikista taidoistaan, jotka ohjaajat voivat sitten halutessaan vahvistaa. Lisäksi arkistoa voidaan käyttää tuleviin työnhakuihin tai korkeakouluhakemuksiin, ja sitä voidaan täydentää koko eliniän ajan todisteilla uusista taidoista ja osaamisesta.

3. Arviointi

Arviointivaiheessa tyypillisesti mitataan oppimistuloksia erityisillä vertailuarvoilla ja standardeilla. Arvioitavana voi olla kirjallista ja dokumentoitua näyttöä, mutta myös muun tyyppistä todistetta. Arviointi on välttämätöntä epämuodollisen ja arkioppimisen tulosten validoinnin uskottavuuden kannalta. Joissakin tapauksissa validointia pidetään arvoltaan alhaisena, mikä johtuu siitä, että validointi on suhteellisen uutta. Tällaisten oletusten torjumiseksi työkalut ja menettelyt on esitettävä mahdollisimman läpinäkyvästi.

Monet epävirallisen ja arkioppimisen arvioinnissa käytetyt välineet ja menetelmät perustuvat muodollisen koulutusjärjestelmän menetelmiin ja työkaluihin tai ovat samankaltaisia. Koska validoinnissa on kyse useiden yksittäisten oppimiskokemusten talteen saamisesta, arviointityökalut on suunniteltava tallentamaan ja arvioimaan kunkin yksilön erityistä oppimista ja kontekstia, jossa oppiminen tapahtui. Tässä se poikkeaa muodollisissa järjestelmissä opiskelusta, joissa arviointityökaluja sovelletaan suuriin ryhmiin ja vähemmän painotetaan alaryhmien tai yksilöiden erityistarpeita.

4. Sertifiointi

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Validoinnin viimeinen vaihe koskee tunnistettujen, dokumentoitujen ja arvioitujen oppimistulosten sertifiointia ja lopullista arviointia. Tämä voi tapahtua eri muodoissa; muodollinen pätevyys (tai osittainen pätevyys) kuitenkin yleensä myönnetään. Sertifiointivaiheessa vaaditaan summatiivista arviointia, joka osoittaa, että saavutetut oppimistulokset ovat standardin mukaisia. On erittäin tärkeää, että tätä prosessia hallinnoi ja johtaa uskottava viranomainen tai organisaatio. Hankitun pätevyyden arvo riippuu suurelta osin myöntävän elimen tai viranomaisen uskottavuudesta. Jotkut maat ovat päättäneet tarjota erilliset todistukset tai tutkinnot epämuodolliselle ja arkioppimiselle. Vaikka tämä saattaa olla asianmukaista joissakin yhteyksissä, on olemassa A- ja B-sertifikaattien luomisen riski, jolloin validoinnin kautta saatuja pätevyksiä pidetään huonompina.

Pisteiden arviointi ja sertifiointi validointijärjestelmässä ei ole IO3:n painopiste. Kuten ensimmäisessä osassa kuvattiin, validointiprosessin painopiste voi vaihdella validoinnin neljän vaiheen välillä. Tämä tarkoittaa, että IO3:ssa on tarkoitus käsitellä pääasiassa taitojen ja pätevyyden tunnistamista ja dokumentointia sekä kehittää työkalu, joka tekee ne näkyviksi ja sovellettaviksi tulevaisuutta varten. Se on ennen kaikkea digitaalinen työkalu ja arkisto, jonka avulla voi tunnistaa ja löytää opittuja ja tavoiteltavia taitoja ja osaamista. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden kehittää, tallentaa ja toistaa osaamista koko elämän ajan. Oppimistuloksien yksilöllisistä erityispiirteistä johtuen voi olla tarpeen käyttää useita eri välineitä, esimerkiksi kirjallisten kokeiden ja käytännön tehtävien yhdistelmää.

Visual Pathsille on myös erittäin tärkeää, että jokainen voi seurata omaa polkuaan ja tapaansa tehdä asioita. Opiskelijalla on toisaalta mahdollisuus kulkea opetussuunnitelman mukaista oppimispolkua ja toisaalta mahdollisuus löytää uusia taitoja. Erilaisten elinikäisen oppimisen taitojen ansiosta jokaisen on mahdollista tallentaa uusia kompetensseja ja ladata ne arkistoon. Näin voidaan tunnistaa myös pehmeitä taitoja tai tehdä jo olemassa olevista taidoista näkyvämpiä ja arvokkaampia todisteiden avulla.

Tapaustutkimus - Die Kärntner Volkshochschulen

Kuvaus osaamisen kehittämisen prosessista "Pflichtschulabschluss Kurs"

Die Kärntner Volkshochschulen

Oppivelvollisuuteen liittyvä perusosaaminen muodostaa tärkeän perustan kielellisen, kulttuurisen ja sosiaalisen alan jatko-oppimisprosesseille sekä korkeakoulutukseen pääsylle. Oppivelvollisuuden pakollisen oppimäärän suorittaminen on erittäin tärkeä linkki korkeakoulututkintoon ja muihin jatkotutkintoihin.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Koulutusprosessin suunnittelu on osaamislähtöistä. Pääpaino on osallistujien oppimistuloksissa sekä opiskelijoiden itsenäisessä ja omaehtoisessa työskentelyssä. Se suuntautuu sisältöön keskittyvästä kohti toimintasuuntautuneisuutta ja reflektoitua tiedon käyttöä. Osaaminen hankitaan ensisijaisesti parhaiden käytäntöjen kautta. Koska pakollinen koulun kurssi perustuu osaamissuuntautuneeseen opetussuunnitelmaan, tavoitteet mukautettiin ja jaettiin tavoiteosaamiseen – oppimistuloksiin:

Ammattiin liittyvät taidot:

Kurssin opiskelijoilla tulisi olla seuraavat ammatilliset taidot

- perustasoiset ja edistyneet kielelliset taidot, ymmärtää tekstejä ja muodostaa sosiaalisia konteksteja ja osaa ilmaista tämän kirjallisesti,
- perustasoiset ja edistyneet matemaattiset taidot, osaa soveltaa niitä käytännön elämässä ja työkontekstissa,
- englannin kielen perustaidot, osaa ilmaista itseään suullisesti ja kirjallisesti,
- tietoisuus terveyden kokonaisvaltaisesta ymmärtämisestä, ymmärtää ja osaa kertoa Itävallan terveys- ja sosiaalijärjestelmästä,
- omaa yleiskuvan erilaisista työrooleista, määrittelee ammatillisia tavoitteita ja kehittää ymmärrystään,
- pystyy havaitsemaan, ymmärtämään ja analysoimaan tieteellisiä ja teknisiä saavutuksia.

Metodologiset taidot:

Opiskelijoiden tulisi metodologisiin taitoihin liittyen

- oppia käyttämään erilaisia medioita tiedonlähteenä (mediaosaaminen),
- pystyä hankkimaan tietoa itsenäisesti,
- pystyä näkemään yhteyksiä asioiden välillä,
- osata yhdistellä ja prosessoida tietoa,
- osata käyttää erilaisia esittämisen tekniikoita,
- pystyä puhumaan vapaasti ryhmän edessä,
- pystyä suunnittelemaan työn vaiheita ja toteuttamaan niitä itsenäisesti,
- omata ajanhallintataitoja,
- osata itse jakaa oppimiskokonaisuuksia pienemmiksi,
- pystyä asettamaan tavoitteita ja keskittymään niihin.

Digitaidot:

Digitaitoihin liittyen opiskelijoiden tulisi

- omaksua tietoa digitaalisten työkalujen soveltamisesta sekä tietokoneohjelmista,

2019-1-DE02-KA202-006504

- osata prosessoida ja säilyttää digitaalista dataa,
- pystyä tutkimaan, järjestelemään ja prosessoimaan digitaalisia informaation lähteitä,
- osata käyttää viestintään liittyviä työkaluja,
- osata käyttää Moodle oppimisalustaa,
- osata käyttää Kahoot! oppimisalustaa,
- osata käyttää tietoa ja kommunikaatioteknologiaa vastuullisella tavalla.

Henkilökohtaiset ja sosiaaliset taidot:

Henkilökohtaisiin ja sosiaalisiin taitoihin liittyen opiskelijoiden tulisi

- tietoisesti tunnistaa vahvuutensa ja kehittää niiden pohjalta sopivia uranäkymiä tai valita sopivia jatkokoulutustarjouksia,
- omata oppimismotivaatiota ja -kykyä. Tunnistaa elinikäisen oppimisen merkitys henkilökohtaiselle ja ammatilliselle kehitykselle,
- vahvistua omana persoonallisuutenaan ja henkilökohtaisessa kehityksessään,
- osata ajatella analyttisesti ja kyseenalaistaa rakenteita,
- laajentaa sosiaalista toimintakenttäänsä ja pystyä osallistumaan yhteiskunnalliseen ja poliittiseen toimintaan,
- osata ajatella sosiaalisesti vastuullisella tavalla, tulevaisuuteen suuntautuneesti ja kestävästi
- tuntee sosiaaliset ja poliittiset käsitteet ja rakenteet sekä taloudelliset kontekstit,
- osoittaa kansainvälisyyttä ja tietoisuutta kulttuurien välisestä yhteistyöstä, tunnistaa syrjintä ja pohtia asioita kriittisesti.

Kohderyhmä

Oppivelvollisuustutkinto -kurssin kohderyhmänä ovat 16–25-vuotiaat työttömät nuoret, joilla ei ole lainkaan tai on vaillinainen oppivelvollisuustodistus, ja jotka voivat parantaa mahdollisuuksiaan työmarkkinoilla hankkimalla sellaisen. Tarkemmin he ovat

- Henkilöitä, joilla ei ole hyväksyttyä peruskoulun päättötodistusta
- Henkilöitä, joiden päättötodistus on saatu erityiskoulusta – koulussa on seurattu yleistä erityisopetuksen opetussuunnitelmaa
- Maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, joiden saksankielentaito on riittävä kurssille osallistumiseen
- Mistä tahansa kotoisin olevat henkilöt, jotka:
  - kertaavat viimeisen luokan kaikkia oppiaineita
  - kertaavat jotakin tiettyä viimeisen luokan oppiainetta

- omaavat jonkin toisen maan koulutodistuksen, joilla ei ole todistusta lainkaan, tai joiden todistusta ei jostain syystä hyväksytä Itävallassa

Pätevyydenkehittämisen prosessi

Tämä on uusi osaamislähtöisyyden suuntaan nojaava kehitysprosessi. Kyseessä on jäsenelty prosessi, joka kestää koko koulutusprojektin ajan. Se toteutetaan Bildungsberatung Kärntenin ohjauksessa yhdessä kouluttajien ja sosiaalipedagogien kanssa. Tavoitteena on osaamisen kasvattaminen ja osaamisen kehittymisen näkyväksi tekeminen koko kurssin ajan. Proessin lopputuloksena valmistuneet saavat yksilöllisesti kehitetyn osaamisprofiilin sekä oppimispäiväkirjan, johon kaikki kehitystulokset on kirjattu.

Pätevyyden arviointi

Alussa pätevyyteen liittyvä terminologia esitellään sekä koko ryhmälle että yksilöittäin:

- pätevyysien määritelmä
- tavoiteosaaminen
- kompetenssilähtöisen metodologian/didaktiikan periaatteet
- keskustelua oppimistuloksista
- yksittäisten kompetenssien nimeäminen
- yksilöllisen osaamisen kehittämisen suunnitelman luominen

Kunkin olemassa olevat osaamisalat merkitään yhdessä muistiin. Tämä tehdään osallistujien itsearviointien avulla. Näin tehdessään he käsittelevät omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan sekä tunnistavat olemassa olevat pätevydet. Tässä vaiheessa osallistujia tukevat Bildungsberatung Kärntenin asiantuntijat, kouluttajat ja sosiaalipedagogit. Kaikki osallistujat pääsevät keskustelemaan henkilökohtaisesti Bildungsberatungin asiantuntijoiden kanssa. Osaamisen tallentamispäivän lopussa jokaisella yksittäisellä osallistujalla on oma alustava osaamistaulukko. Tämä sisältää metodologiset taidot, digitaidot, henkilökohtaiset taidot ja sosiaaliset taidot. Jokaiselle osallistujalle laaditaan yhdessä tiimin kanssa yksilöllinen osaamisen kehittämissuunnitelma.

Osaamisen kehittämisen tarkistaminen

Kahden osaamisen kehittämissuunnitelman aikana kouluttajatiimissä on käynnissä jatkuva jäsenelty reflektointiprosessi osallistujien oppimisen edistymisestä. Kouluttajat dokumentoivat osallistujien edistymistä ja vaihtavat siitä tietoa säännöllisissä tapaamisissa sosiaalipedagogien ja koordinaattorin kanssa. Kaikki dokumentoinnin tulokset kirjataan ns. oppimispäiväkirjaan ja käytetään loppuarviointiin.

Osaamisprofiilin luominen

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Kurssin viimeisessä vaiheessa hankitut kompetenssit määritetään ryhmä- ja yksilökohtaisesti. Metodologisia, digitaalisia, sosiaalisia ja henkilökohtaisia taitoja kuvataan jälleen osallistujien itsearviointissa ja niitä laajennetaan kouluttajien ulkoisilla arvioinneilla. Tieto aineosaamisesta, kuten matematiikasta ja saksan kielestä, kerätään osana loppukoetta. Valmistuneet saavat lopputodistuksen lisäksi henkilökohtaisen osaamisprofiilin, joka sisältää osaamistaulukon ja oppimispäiväkirjan. Yhdessä koulutusneuvonnan (Bildungs Beratung) asiantuntijoiden kanssa reflektoidaan ja keskustellaan osaamisprofiilin lopputuloksista, tarkastellaan toteutunutta osaamisen kehittämistä ja keskustellaan tulevaisuuden koulutus- tai uranäkymistä.

VHS:n Pätevyden kehittämisen prosessi yhdistettynä Visual Paths:n Taitojen tunnustamiseen

Pätevyden arviointiprosessia mietittiin teoreettisesti yhdessä Visual Paths -projektin kanssa yhdessä koulutusneuvonnan kanssa. Joillain tapaa nykyinen käytössä oleva pätevyden arviointi aiheuttaa vaikeuksia. Ajallista ja paikallista joustavuutta ei vaadita. Pandemian vuoksi monet oppimispäiväkirjat jäivät kirjoittamatta eikä itsearviointikyselyitä voitu suorittaa jatkuvasti. Digitaalinen tuki helpottaisi ja parantaisi osaamisen arviointiprosessia ja osaamisprofiilin tuloksia. Visual Paths mahdollistaa joustavan ja tehokkaamman työskentelyn.

Kerran kuukaudessa opiskelijat voivat täyttää ja ladata oppimispäiväkirjansa ajan tasalle sovelluksen kautta. Kouluttajat ja sosiaalipedagogit voivat lisätä palautetta tai ulkopuolisia havaintoja kuluvan kuukauden oppimisen onnistumisesta. Sovelluksen avulla tämä voidaan tehdä ajasta ja paikasta riippumatta. Älypuhelin ja sovellus ovat ihanteellinen työkalu välittömän palautteen saamiseksi. Opiskelijat voivat milloin tahansa täydentää itsearviotaan nykyisestä oppimismenestyksestä ja kouluttajat voivat vastata siihen joustavasti. Nopeatahtisena nykyaikana on tärkeää sopeutua uusiin olosuhteisiin.

Testauksessa havaittiin, että osallistajat refleктоivat intensiivisemmin, kun he voivat vastata kysymyksiin kirjallisesti oppimispäiväkirjassa. Kouluttajat ilmoittivat myös, että sen ansiosta heillä oli enemmän aikaa palautteen antamiseen.

Tällä hetkellä kouluttaja tai sosiaalikasvattaja haastattelee jokaista opiskelijaa kerran kuukaudessa ja he vastaavat kysymyksiin yhdessä. Ongelmia syntyy aikaresurssien riittämättömyydestä ja siitä, että osallistujia ei ole fyysisesti läsnä. Myös itsereflektion arviointi voidaan tehdä tehokkaammin ja tulokset näyttää välittömästi sovelluksen kautta. Osallistajat täyttävät VHS Kärnten und Bildungsberatung Kärntenin itsereflektiolomakkeen osaamisen kehittämisen prosessin alussa, keskellä ja lopussa. Sen avulla selvitetään, kuinka osallistajat arvioivat itseään eri taitojen suhteen ja miten heidän taitonsa kehittyvät prosessin aikana. Nykyinen manuaalinen arviointi ja paperille tulostaminen ei ole tehokasta eikä ympäristöystävällistä. Digitaalisen lomakkeen kautta kouluttajat ja opiskelijat saavat ajankohtaista palautetta ja sopeutuvat ympäristöystävällisempiin ja joustavampiin prosesseihin. Asianomaisen taidoista keskustellaan. Lisäksi osallistujien kanssa

2019-1-DE02-KA202-006504

kartoitetaan ammatillisia kiinnostuksen kohteita sen selvittämiseksi, vastaavatko heidän nykyiset taitonsa heidän uraintressiään vai eivät. Osallistujat voivat tallentaa äskettäin hankittuja taitoja ja osaamista sovelluksen arkistoon ja viitata taitoihinsa oppimispäiväkirjassa ja itsearviointilomakkeessa. Kouluttajilla ja sosiaalipedagogeilla on siten mahdollisuus antaa palautetta ja tunnistaa opiskelijoiden kyvyt.

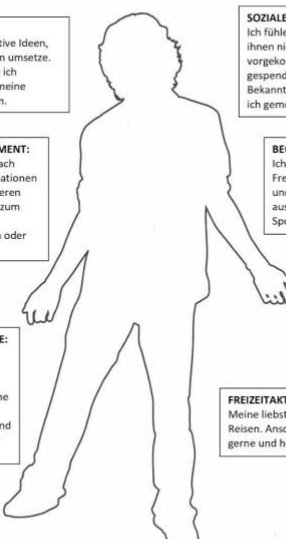
Osaamisen arvioinnin ensimmäisessä osassa järjestetään työpaja Bildungsberatungin ja opiskelijoiden kanssa. Eri terminologioista keskustellaan ja niitä kehitetään yhdessä; tämä sisältää erilaisia vahvuuksia ja osaamista. Osallistujia ohjataan tiedostamaan omat vahvuutensa ja osaamisensa. Missä ovat heidän vahvuuksiensa lähteet, soveltavatko he niitä vapaa-ajallaan vai ammatillisessa kontekstissa – tähän käytetään myös kortteja, joissa taitoja kuvataan ja havainnollistetaan ja osallistujat valitsevat eri luokista. Tuki sovelluksen kautta: jos joku opiskelijoista ei voi osallistua työpajaan, on sovelluksessa mahdollista päästä verkkokategorioihin ja taitokortteihin. Siellä taidot myös kuvaillaan osallistujille ja ne selitetään auki yksinkertaisella kielellä.

Osaamisen arvioinnin toinen vaihe on henkilökohtainen tapaaminen koulutusneuvojan kanssa. Siellä haravoidaan esille osallistujan 6 pääkompetenssia, joita tarkastellaan tarkemmin ja joista keskustellaan yhdessä. Keskustellaan myös yksittäisistä vahvuuksien lähteistä ja konteksteista, joissa he ovat oppineet taitojaan. Lisäksi osallistujien kanssa kehitetään ammatillisia kiinnostuksen kohteita sen selvittämiseksi, vastaavatko heidän nykyiset taitonsa heidän uraintressiään. Opiskelijat

saavat työpajan ja henkilökohtaisen haastattelun jälkeen kaksi erilaista painettua asiakirjaa:

MEINE KOMPETENZEN
ELISA STERN

KREATIVITÄT:
Ich habe viele kreative Ideen, die ich beim Kochen umsetze. Außerdem gestalte ich regelmäßig selbst meine Kleidungsstücke um.

WISSENSMANAGEMENT:
Ich kann sehr gut nach bestimmten Informationen suchen und sie anderen erklären. Ich suche zum Beispiel oft nach Reiseinformationen oder Rezepten.

SPRACHKENNTNISSE:
Ich kann mich auf Englisch sehr gut unterhalten und schaue auch oft Filme auf Englisch. Ein bisschen Spanisch und Italienisch kann ich auch.

SOZIALES ENGAGEMENT:
Ich fühle mit anderen Menschen mit, wenn es ihnen nicht so gut geht. Es ist schon vorgekommen, dass ich Obdachlosen etwas gespendet habe. Außerdem habe ich einen Bekannten ermutigt, zur Therapie zu gehen, als ich gemerkt habe, dass er Hilfe braucht.

BEGEISTERUNGSFÄHIGKEIT:
Ich kann meine Freunde und Freundinnen für meine Ideen begeistern und sie motivieren, neue Dinge auszuprobieren (zum Beispiel eine neue Sportart).

INTERKULTURELLE KOMPETENZ:
Ich mag Menschen aus den verschiedensten Kulturen und habe auch Freunde und Freundinnen aus unterschiedlichen Ländern.

FREIZEITAKTIVITÄTEN:
Meine liebste Freizeitaktivität ist das Reisen. Ansonsten koche ich sehr gerne und höre oft Musik.

@ProfiPass für junge Menschen

Projekträger:
die Länder **volkshochschulen**

Gefördert aus Mitteln des europäischen Sozialfonds und des Bundesministeriums für Bildung, Wissenschaft und Forschung

WAS ICH WILL - MEINE PERSÖNLICHEN INTERESSEN
ELISA STERN

- Schauspielerin (Traumberuf)
- Laborassistentin
- Bürokauffrau
- Zahnarztassistentin
- Kleinkinderzieherin
- Pharmazeutisch-kaufmännische Assistentin
- Reisebüroassistentin
- Kosmetikerin

Projekträger:
die Länder **volkshochschulen**

Gefördert aus Mitteln des Europäischen Sozialfonds und des Bundesministeriums für Bildung, Wissenschaft und Forschung

Dokumentissa "Omat kompetenssit" esitellään ja kuvataan kuusi opiskelijoiden jo kehittyntä taitoa. Nämä kuusi osaamista edustavat heidän tämänhetkisiä päähavuuksiaan, joita he ovat selvittäneet työpajassa ja henkilökohtaisessa tapaamisessa. Toinen dokumentti on yleiskatsaus heitä miellyttäviin ammatteihin. Visual Paths sovellus ja IO3 voivat tehdä kehitetyistä taidoista ja dokumenteista näkyviä arkistoon lataamalla. Lisäksi opiskelijat voivat demonstroida taitojaan arkistossa erilaisilla todisteilla, kuten videoilla, valokuvilla ja asiakirjoilla. Perinteisille painetuille paperimuodoille kohderyhmällä ei ole juurikaan käyttöä, koska he diginatiiveina haluavat suurelta osin päästä kaikkeen käsiksi digitaalisesti. Digitalisaation vuoksi paperi ei vastaa nykyaikaa ja on opiskelijoiden mielestä vähemmän arvokasta. Mahdollisuus tallentaa pehmeät taidot todisteineen arkistoon antaa nuorille mahdollisuuden tuoda taitojaan näkyviksi. Joidenkin taitojen, erityisesti pehmeiden taitojen, ongelmana on niiden näkyviksi tekeminen.

Osaamisen arviointiprosessi kestää noin yhdeksän kuukautta, ja tänä aikana opiskelijoiden odotetaan kehittävänsä taitojaan ja pätevyyttään. Arkiston ja suoritusten visuaalisen esityksen kautta opiskelijat saavat enemmän motivaatiota käsitellä yksilöllisiä taitojaan ja kehittää niitä. Todisteita lataamalla voidaan saavuttaa eri tasoja, ja esimerkiksi jos taitoa pitäisi edistää enemmän, lisänäyttöä kehityksestä ladataan ja osaamisprofiilin kasvu tulee näkyväksi. Tarra/linkki paljastaa,

kuinka paljon todisteita taidosta/osaamisesta on ladattu ja kuinka motivoitunut opiskelija on ollut erilaisten taitojen käsittelemisessä. Tämä tekee taidoista mitattavia tulevia osaamisprofiileja varten.

Graafisen esityksen tai taitojen arkiston luomisen mahdollisuuden avulla pehmeät taidot eivät vain tule näkyviin, vaan myös motivoivat osallistujia parantamaan vahvuuksiaan. Opiskelijoita kannustetaan luovuuteen taitojensa osoittamisessa. Taitojen täydentäminen erilaisten todisteiden avulla on verrattavissa kotitehtäviin ja edistää opiskelijoiden henkilökohtaista vastuullisuutta. Jo silloin, kun opiskelija käsittelee henkilökohtaisia kykyjään, itsereflektio vahvistuu. Osaamisarvioinnin päätteeksi opiskelijat saavat koulutusneuvonnassa (Bildungsberatung) luotavan osaamisprofiilin. Osaamisprofiili koostuu oppimispäiväkirjojen sisällöstä, itsearviointilomakkeesta sekä työpajan, ensimmäisen haastattelun ja loppuhaastattelun perusteella laadituista asiakirjoista. Sovellus helpottaa arviointia digitoimalla monenlaista dataa. Erilaiset listaukset ja graafiset visualisoinnit ovat tapa näyttää, mitkä taidot ovat kehittyneet jatkuvasti ja kuinka paljon todisteita on ladattu arkistoon. Viimeinen pätevyyden arviointiprosessin perusteella laadittu dokumentti on koulutusneuvonnan sertifioima. Opiskelijat saavat sen paperimuodossa. Todistuksen digitaalinen muoto on jälleen hyödyllisempi ja kohderyhmä voi paremmin käyttää sitä esimerkiksi tulevaisuissa työhakemuksissa. Yhteenvetona voidaan todeta, että teoreettisesti pohdittuna arkiston käyttö parantaisi huomattavasti Kärntner Volkshochschulen ja Bildungsberatungin osaamisen arviointiprosessia. Prosessi olisi tehokkaampi, menestyvämpi ja digiajan mukainen.

Visual Paths lähestymistavan esittely

Kehyehdot Visual Paths projektin oppimistodisteiden keräämiselle, dokumentoinnille, arkistoinnille ja saataville laittamiselle

Käsikirjan tämä osio kuvaa käyttäjän aktiivista roolia eri oppimiskontekstien oppimisasiestön keräämisessä, dokumentoinnissa ja arvioinnissa ja kuvaa eri oppimiskontekstien kokemusten oppimisprosesseihin sisällyttämisen arvoa. Se liittyy käyttäjien tarpeisiin kerättyjen oppimiskokemusten dokumentoimiseksi, arkistoinniksi ja viestimiseksi. Lisäksi käsitellään vaatimuksia ja kehysehtoja oppijakeskeiselle ratkaisulle, joka pystyy organisoimaan ja jäsentämään muodollisen ja arkioppimisen todisteita, jotta ne saadaan tehtyä näkyviksi erilaisissa oppimisen, arvioinnin tai validoinnin konteksteissa. Tätä tarkoitusta varten on löydettävä siirrettävissä oleva rakenne, joka mahdollistaa lukuisten arkioppimisen tilanteiden ja kaikilla temaattisilla sektoreilla saatujen oppimistulosten mukaan sisällyttämisen.

Dokumentointi oppijan kautta

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Erasmus+

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Oppiminen on sosiaalinen prosessi, joka tapahtuu monissa eri yhteyksissä, usein järjestäytymättömänä ja muodollisten koulutusorganisaatioiden ulkopuolella. (Arkioppimisen osuuden kaikesta oppimisesta sanotaan olevan 70 %.) Kaikki oppiminen koostuu erilaisista oppimisen muodoista, joten myös muodollinen oppiminen perustuu aiempien epämuodollisten oppimiskokemusten kautta muodostuneeseen ennakkoymmärrykseen.

Etenkään tämän eri paikoissa, eri ryhmissä, eri vuorokaudenaikoina tapahtuvan, järjestäytymättömän arkioppimisen potentiaalia ei usein hyödynnetä, koska se ei yleensä ole muiden nähtävissä eikä sitä dokumentoida käytettäväksi tai keskustelun aiheeksi muihin oppimiskonteksteihin. Tämän käyttämättömän potentiaalın tekeminen näkyväksi merkitsisi sitä, että paljon suurempi osa yksilön oppimisen koko laajuudesta olisi käytettävissä. Tämä tarkoittaisi myös sitä, että se olisi muidenkin havaittavissa ja lisäisi oppijan omaa tietoisuutta oppimissaavutuksistaan ja kehitetyistä kompetensseistaan. Tällä tavalla erityisesti sosiaalisen ja henkilökohtaisen oppimisen edistymistä voitaisiin visualisoida, siitä voitaisiin keskustella ja sitä voisi reflektoida. Eri konteksteista peräisin olevan oppimisen yhdistäminen ja hyödyntäminen luo lisäarvoa ja osoittaa erilaisten oppimismuotojen välisen yhteyden.

Oppimistodisteiden kerääminen

Yleensä vain oppivat yksilöt itse pystyvät tallentamaan ja dokumentoimaan kokemiaan vaihtelevia oppimistilanteita. Ilman järjestelmällistä dokumentaatiota näitä oppimissaavutuksia ei voida käyttää muissa yhteyksissä, ne jäävät muille (esim. kouluttajat/ohjaajat/opettajat) näkymättömiksi ja käyttämättömiksi. Tämä on ongelma, koska merkittävä osa oppimisesta jää näkemättä ja käyttämättä, ja usein jopa oppijalta itseltäänkin huomaamatta.

Mahdollisuus integroida epämuodollisen oppimisen saavutuksia muihin oppimiskonteksteihin (henkilökohtaiseen ja muodolliseen oppimiseen) antaisi paljon laajemman (ja paljon kattavamman) näkemyksen henkilön oppimisen edistymisestä, hänen käytettävissä olevista taidoistaan ja kokemuksistaan. Erilaisten oppimistilanteiden/-saavutusten tallentaminen ja niiden näkyviksi tuominen auttaisi siis osoittamaan oppimisen laajuutta ja voisi auttaa valmistautumaan tuleviin työuran vaiheisiin oppimissaavutuksien tai työhakemusten validoinnin perustana.

Visual Paths projektissa arkioppimisen kokemuksia kerätään, järjestetään ja tuodaan näkyviksi, tavoitteena integroida arkioppiminen ja epämuodollinen oppiminen muihin oppimismuotoihin ja tuoda ne yhdessä käytettäväksi muihin tarkoituksiin ja konteksteihin, kuten validointiin tai työnhakuun.

Oppimistodisteiden keräämisen ja esittämisen edellytykset:

Aktiivinen oppija ja häntä tukeva infrastruktuuri

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Erasmus+

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Jotta arkioppiminen olisi näkyvää, saatavilla ja käyttökelpoista, kaksi päävaatimusta on tarpeen: aktiivinen oppija, joka kerää säännöllisesti oppimistodisteita, ja häntä tukeva organisaatorakenne oppimisen saavutusten arkistointia varten, jonka tarkoituksena on taata niihin pääsy ja mahdollistaa niiden esittely tarvittaessa.

Tässä prosessissa oppija on ensisijaisesti vastuussa toimimisesta: hän valitsee, mitä kannattaa tallettaa, dokumentoi saavutuksiaan ja pohtii, kuinka oppimisen todisteet järjestetään/arkistoidaan sekä miten dokumentoitua oppimista käytetään, esim. esittämällä se opettajalle tai kouluttajalle valitussa kontekstissa. Tämä tarkoittaa, että kyseisen prosessin onnistuminen riippuu pääasiassa nuorten opiskelijoiden aktiivisuudesta. Tämä taas perustuu siihen, että opiskelijoiden tulee nähdä ja ymmärtää tämän lähestymistavan hyödyt ja löytää parhaat tavat oppimissaavutusten hallintaan.

Oppimissaavutusten käyttäminen edellyttää muutakin kuin dokumentointia: tulokset on kuvailtava ja selitettävä auki tai asetettava kontekstiin ja organisoitava siten, että niitä voidaan käyttää myös myöhemmin (päivien, viikkojen, kuukausien tai jopa vuosien kuluttua). Tätä tarkoitusta varten on tarpeen tarjota kategoriat oppimisaineiston järjestämiseksi. Dokumentaatiomuoto tarjoaa toisaalta merkittäviä tuloksia ja toisaalta vastaa opiskelijoiden tarpeisiin.

Käyttäjien tarpeet

Tuen työkaluja tulee kehittää keskittyen opiskelijoiden tarpeisiin, vastaamaan heidän odotuksiinsa ja saavuttamaan korkea hyväksyntä (oppimistulosten keräämiseen kannustaminen). Tämä tarkoittaa myös sitä, että dokumentointi- ja luokittelutapa on suunniteltava oikeasti hyödyllisellä tavalla. Oppijalla on oltava helppokäyttöinen työkalu, joka on kehitetty heidän vaatimustensa perusteella: tekniikan ja toiminnallisuuden suhteen sekä tarjoamalla helppokäyttöinen rakenne organisointiin ja dokumentointiin.

Oppijan aktiivinen mukanaolo – oppimisen havaitseminen ja oppimistulosten pohtiminen

(Epämuodollisen) oppimisen prosessien dokumentointi edellyttää, että oppija on pohtinut ja ymmärtänyt, että tietty tilanne sisältää oppimistuloksen, joka on dokumentoinnin arvoinen ja joka on järjestettävä sopivaan muotoon, jotta todisteita voitaisiin hyödyntää toisessa tilanteessa, esimerkiksi henkilökohtaisen oppimisen kontekstissa, kun todiste voisi auttaa havainnollistamaan kehittyneitä pehmeitä taitoja. Tämän dokumentoidun tiedon avulla oppija ja ohjaaja voivat pohtia kerättyjen arkioppimisen todisteiden ja oppimistilanteiden arvoa ja esimerkiksi keskustella niiden yhteydestä johonkin opetussuunnitelman moduuliin tai oppijan henkilökohtaiseen kehitykseen.

Mitä enemmän oppimistilanteita dokumentoidaan, sitä suurempi on valinnanvara käyttää arkioppimistilanteita käytettävissä olevien taitojen todisteina, ja sitä suurempi on myös mahdollisuus käyttää näitä kokemuksia hyödyksi muissa yhteyksissä. Tämä sisältää myös mahdollisuuden käyttää todisteita esimerkiksi työhakemuksien yhteydessä tai oppimistulosten validoinnissa.

Monet oppimistilanteet tapahtuvat tahattomasti ja huomaamatta, minkä vuoksi oppijoiden on itse opittava havaitsemaan tällaiset prosessit. Ne tapahtuvat eri ympäristöissä, ja heidän on opittava löytämään yhteyksiä muihin oppimiskonteksteihin. Sen lisäksi, että opiskelijoiden tietoisuutta oppimisprosessien arvosta lisätään, on välttämätöntä, että heille annetaan keinot kerätä näiden prosessien tulokset ja tehdä ne näkyviksi.

Epämuodollisen oppimisen tilanteiden dokumentointi

Jotta oppija voisi kerätä ja dokumentoida erilaisia oppimistilanteita ja häntä voitaisiin kannustaa siinä, on tarpeen tarjota työkalu, joka on oppijan käytettävissä kaikissa mahdollisissa tilanteissa ja joka tarjoaa nopean tavan tallentaa oppimisen todisteita tekstien, valokuvien, videoiden tai äänitiedostojen muodossa, ja joka lisäksi tarjoaa tavan järjestää todisteet suoraan tilanteessa (tai myöhemmin) ilman teknisiä esteitä. Digitalisaation aikana älypuhelimet ovat useimpien ihmisten seurana siitä saakka, kun he heräävät aamulla aina nukkumaan menoon asti. Tämä tarkoittaa sitä, että ne ovat oppijoiden käytettävissä kaikkina aikoina ja kaikissa tilanteissa ja näin ollen käyttäjä pystyy käyttämään niitä myös monenlaisissa tahattomissa epämuodollisen oppimisen tilanteissa. Yhdistettynä siihen, että niillä voi helposti ottaa kuvia, videoita, tallentaa tekstiä ja äänitiedostoja, älypuhelimet tarjoavat parhaan tavan dokumentoida epämuodollisen oppimisen tilanteita. Koska älypuhelimien käyttö on tavallista kohderyhmän keskuudessa eikä aiheuta heille minkäänlaisia vaikeuksia, älypuhelimien käyttö oppimistodisteiden keräämisessä ja niistä viestimisessä voi myös lisätä oppijoiden hyväksyntää.

Tämän vuoksi älypuhelin on erinomainen tekninen työkalu tallentamaan oppimistilanteita ja -todisteita, mikäli sitä täydentää asianmukainen organisaatorakenne sekä mahdollisuus yhdistää oppija ja opettaja/ kouluttaja.

Kehitetty Visual Paths -sovellus tarjoaa rakenteen ja hallintatoiminnot oppimisprosesseille sekä mahdollisuuden tuoda arkioppimisen todisteita näkyviksi muissa yhteyksissä, esimerkiksi yhdistämällä niitä muodollisen koulutuksen opetussuunnitelmamoduuleihin tai lähettämällä oppimistodisteita ohjaajalle esim. keskustelun pohjustukseksi liittyen henkilökohtaisten, sosiaalisten tai metodologisten kompetenssien kehittämiseen. Eri konteksteista peräisin olevan oppimisen yhdistely ja hyödyntäminen luo lisäarvoa ja paljastaa erilaisten oppimismuotojen välisen yhteyden.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Oppijat päättävät itse millaisia tilanteita ja todisteita he haluavat dokumentoida sekä millaista kontekstia heidän täytyy antaa oppimistodisteille, jotta informaatio olisi hyödyllistä. Tällaisessa lähestymistavassa epämuodollisen oppimisen tilanteita tallennetaan, kuvaillaan ja luokitellaan, jolloin ne on mahdollista tehdä näkyviksi muodollisen oppimisen tai henkilökohtaisen oppimisen kontekstissa ja näin ollen on mahdollista myös reflektoida opittuja taitoja. Tällä tavoin oppimistodisteita ei pelkästään kerätä, kuvailla ja organisoida tulevaa käyttöä varten, vaan ne tehdään näkyviksi ja hyödynnettäviksi muiden oppimisalueiden tukemisessa, ja ne myös tekevät oppijoista tietoisempia omasta oppimisestaan ja osoittavat oppijoille, että he itse hallitsevat oppimistilanteita.

Digi- ja älypuhelinteknologian mahdollisuuksien käyttäminen käyttäjien (esim. oppijat + ohjaajat) yhdistämiseen tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää näkyvää näyttöä arkioppimisesta muissa yhteyksissä, kuten muodollisessa koulutuksessa asiantuntijaoppimisen edistämässä – moduulien ja opetussuunnitelmien mukaisesti – tai henkilökohtaisen oppimisen yhteydessä kehittyneiden pehmeiden taitojen osoittamisessa esim. pohjana keskustelulle ohjaajan kanssa.

Esimerkiksi osoittamalla tuloksia jokapäiväisestä oppimisestaan, oppijat voivat kiinnittää kouluttajan huomion johonkin heidän vapaa-ajan aktiviteeteistaan, joka antaa lisäarvoa käynnissä oleville muodollisen oppimisen aiheille. Tai vastaavasti henkilökohtaisen oppimisen saralla, opiskelijat voivat osoittaa visuaalisesti tilanteita, jotka tuovat esille heidän kehitystään pehmeiden taitojen parissa (esimerkiksi esiintymistaidot), joista kenties on aiemmin keskusteltu taitona, jota voisi parantaa. Tällä tavoin epämuodollisen oppimisen dokumentoidut todisteet voivat havainnollistaa opiskelijan kehitystä ja toimia keskustelun ja reflektion pohjana ohjaajan kanssa muodollisen koulutuksen aikana.

Muodollisen oppimisen oppimistodisteet arkistoidaan erikseen ja lajitellaan erilaisen järjestämislogiikan mukaan. Ne järjestetään sen oppimiskontekstin rakenteen mukaan, jossa ne on hankittu. Nämä oppimistodisteet järjestetään sen opetussuunnitelman tai oppimismoduulin yhteyteen, joka toimii niiden kehittämisen kontekstina (ja on siten konteksti, johon ne sijoitetaan).

Oppimistodisteiden arkistossa muodollisen ja epämuodollisen oppimisen todisteet ovat helposti saatavilla ja valmiina käytettäviksi muita oppimiskonteksteja varten, validointiin, tai työhakemukseen. Vaikka jokaiselle oppimistulostyypille on oma järjestämisen logiikkansa, ovat niin muodollisen kuin arkioppimisenkin tulokset molemmat saatavilla jaettaviksi tai esitettäviksi muissa yhteyksissä.

Vaatimukset dokumentaation muodolle ja järjestämiselle:

On tärkeää löytää sopiva dokumentaation muoto kerättyjen oppimissaavutusten dokumentointiin, joka on nuorille oppijoille helppo käyttää ja joka mukautuu heidän tapoihinsa. Toinen keskeinen

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

vaatimus on, että dokumentointitapa on asianmukainen ja että kerättyä tietoa on helppo käyttää muissa yhteyksissä ja muiden sidosryhmien kanssa, esim. että kerätty tieto voi tukea oppimistulosten validointia tai tulevien ura-askelien valmistelua.

Dokumentoidut todisteet täytyy säilöä järjestelmällisellä tavalla ja niiden pitää olla käytettävissä milloin tahansa käyttäen digityökaluja. Tulee myös olla käytettävissä erilaisia mahdollisuuksia informaation jakamiseen ja sen esittämiseen.

Kerääminen ja kuvailu

Perustuen nuorten oppijoiden tarpeisiin, dokumentaation yksinkertaisuus ja käyttäjäystävällisyys menee akateemisen muodollisuuden ja tarkkuuden edelle (esim. taidot ja osaaminen, jne.). Tässä mielessä on valittava dokumentaatiomuoto, joka toisaalta tarjoaa riittävästi tietoa antaakseen kuvan oppimisprosessista ja sen tuloksista ohjaajan/kouluttajan arvioinnin/validoinnin perustaksi, ja toisaalta on yhteensopiva oppilaiden tarpeen kanssa, joiden on kirjattava käytännön oppimiskokemuksen tulos omin sanoin niin, että se on heille mukavaa (mutta myös järkevää). Formaatin tulee olla avoin ja joustava, eikä oppijoiden tulisi kokea sitä hankaluudeksi, mikä saattaisi estää heitä lisäämästä oppimistuloksia arkistoonsa.

Tämän seurauksena dokumentaation muodollisten vaatimusten ei tulisi olla liian korkeita, jotta välttyttäisiin oppijoiden lannistumiselta, kun he arvioivat monenlaisia oppimistodisteita, vain siksi, että valittu formaatti on heistä epäsopiva tai monimutkainen heidän kokemustensa ja tulostensa tallentamiseen. Tulisi kuitenkin löytää yhteinen formaatti, jotta varmistettaisiin, että erilaiset dokumentoidut oppimistulokset ovat johdonmukaisia ja että niissä on mukana merkityksellistä informaatiota sekä todisteita tuloksista. Audiovisuaalisen median integroiminen dokumentaation keskeiseksi elementiksi lisää oppimissaavutusten visuaalistamista ja auttaa kuvailemaan tilanteita selkeällä ja siirrettävissä olevalla tavalla.

Järjestäminen

Sellaisen siirrettävän rakenteen kehittäminen, jota ei ole tarkoitettu käytettäväksi vain erityistemaattisissa koulutusohjelmissä, vaan tavoitteena on integroida oppimisen koko laajuus eri yhteyksissä. Organisaatioperiaatteiden tulee olla riittävän avoimia, jotta ne voivat sisältää laajan valikoiman eri oppimiskonteksteissa saavutettuja oppimistuloksia, jotka edistävät erilaisia saavutettavia kompetensseja. Myös erilaisten tilaisuuksien ja sosiaalisten tilanteiden laaja kirjo arkioppimisen lähteenä osoittaa tarvetta avoimelle ja universaalille luokittelutavalle, joka pystyy sisältämään mitä erilaisimpia ja monipuolisimpia oppimistuloksia. Tässäkin suhteessa opiskelijoiden tarpeet ovat ensiarvoisen tärkeitä siinä mielessä, että kerätyt todisteet ja tilanteet on voitava arkistoida yksinkertaisesti ja helposti: on tärkeää, että kerätyt tulokset ovat oppijan nopeasti

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

löydettävissä ja käsillä, myös pitkän ajan jälkeen, ja niin, että asianmukainen dokumentaatio yhdistää asiaankuuluvat tiedot.

Toisin sanoen kategorioiden tulisi toisaalta olla luonteeltaan avoimia, ja toisaalta niiden ei tulisi olla ”liian abstrakteja” oppijoiden mielestä. Ihannetapauksessa organisointitapa on **yhteensopiva olemassa olevien (eurooppalaisten) rakenteiden kanssa**, jotta varmistetaan, että arkistoitu oppimisasiaineisto voidaan helposti integroida ja arvioida ja että luokittelutyyppistä on jo yhteinen käsitys.

Digitaalisen infrastruktuurin hyötyjä

Oppimistodisteiden dokumentoinnin ja organisoinnin lisäksi tarvitaan myös kehitetyn työkalun toimivuuden ja käytön mukauttamista oppijoiden odotuksiin. Digitaalisen teknologian käyttö mukautuu kohderyhmän päivittäisiin kokemuksiin ja tarjoaa monia etuja oppimistodisteiden hallintaan, saatavuuteen, vaihtoon ja esittämiseen liittyen. Digiteknologia tarjoaa jatkuvan teknisen saavutettavuuden ja rakenne antaa puitteet etsiä todisteita eri oppimiskonteksteista sekä esittää ja jakaa niitä. Digitaalinen liitettävyyys yksinkertaistaa tiedon vaihtoa ja kommunikointia muiden sidosryhmien, kuten ohjaajien/kouluttajien kanssa.

Kun ladattu digitaaliseen alustalle, kaikki dokumentoidut tiedostot ovat käytettävissä milloin ja missä tahansa, ja niitä voidaan myös jakaa ja esittää toisissa oppimiskonteksteissa tai niitä voidaan käyttää esimerkiksi validointiin tai arviointiin, tai työhakemuksissa.

Dokumentoituja tiedostoja, mediaa ja dataa voidaan esimerkiksi ladata erikseen tai niitä voidaan valita esitettäväksi galleriamuotoisella internetsivulla esimerkiksi työhakemusta varten jakamalla QR-koodin tai linkin.

Myös tältä osin sovelluksen käyttö välineenä vastaa opiskelijoiden tarpeita, sillä niitä käytetään kommunikointiin ja työskentelyyn älypuhelimien kanssa päivittäin ja älypuhelinsovellus onkin käytettävissä koko päivän oppimistulosten tallentamista ja dokumentointia varten aina niiden kehittyessä.

Eurooppalaiset avaintaidot

Koska Visual Paths arkisto on suunniteltu kattamaan suuren valikoiman erilaisia epämuodollisen oppimisen mahdollisuuksia, sen tulee pystyä sisällyttämään ja integroimaan oppimistuloksia, jotka ovat peräisin hyvin erilaisista aiheista. Organisointi- ja luokittelutavan on siis kyettävä ottamaan vastaan ja organisoimaan lukuisia arkioppimistilanteita, -toimintoja ja -tapahtumia, joihin liittyy laaja valikoima erilaisia aiheita, ja sen on tarjottava suunta/osoitus siitä, mistä tietyt oppimistulokset löytyvät.

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Luokittelun tulee olla avoin järjestämään kaikenlaisia oppimistodisteita. Tämä tarkoittaa sitä, että kategorisointi tulee valita sillä tavoin, että oppimista monenlaisista temaattisista konteksteista voidaan integroida helposti.

Yhteensopivuuden varmistamiseksi kaikenlaisten oppimiskokemusten kanssa luokkien on liityttävä monilla ammatillisilla (ja elämän) aloilla tarvittaviin yleisiin taitoihin sen sijaan, että ne viittaavat tietyn ammatin erityistehtäviin. Tämä tarkoittaa, että kategoriat on kuvattava yleisinä "kattavina" luokkina, jotka kuvaavat tiettyjä osaamisaloja, joilla on vaikutusta erilaisiin töihin, tehtäviin tai tilanteisiin ja jotka ovat siirrettävissä kontekstista toiseen, ja jotka auttavat tarjoamaan joustavuutta mahdollisesti vaadittujen työ- tai elinympäristön muutosten yhteydessä.

Järjestämistavan avoimen ja globaalin luonteen vuoksi jotkin kategoriat ovat päällekkäisiä ja liittyvät myös muihin luokkiin. Tässä mielessä luokkien globaali luonne tekee arkiston siirrettävissä olevaksi kaiken teemaisille alueille.

Euroopan komissio määritteli vuonna 2006 joukon avaintaitoja, joita pidetään "tiedon, taitojen ja asenteiden perusvalikoimana, joita kaikki yksilöt tarvitsevat henkilökohtaista täyttymystä ja kehittymistä, aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja työllisyyttä varten." (Suositus 2006/962/EC) Vuonna 2018 avaintaidot tarkistettiin ja mukautettiin muuttuviin työmarkkinoihin sekä monimuotoiseen ja digitaaliseen yhteiskuntaan sopiviksi.

Avaintaidot nähdään universaaleina tavoitteina kaikille Euroopan kansalaisille ja ne mahdollistavat menestyksekkään elämän yhteiskunnan jäsenenä. Niitä tulee kehittää aikaisesta lapsuudesta alkaen läpi elämän kaikkien vaiheiden, eri oppimisen muodoissa: muodollinen oppiminen, epämuodollinen oppiminen, arkioppiminen.

Avaintaidot on siis kuvattu yleismaailmallisesti ja ne kattavat koko elämän ja työelämän, sisältäen erilaisia oppimismuotoja eri elämänvaiheissa. Tämän vuoksi tämä osaamisjoukko muodostaa ihanteellisen perustan ja sopivan rakenteen Visual Paths sovellukselle, jonka tarkoituksena on tallentaa eri oppimismuotojen tuloksia, tuoda niitä näkyviksi ja saataville useissa eri konteksteissa, edistääkseen ajatusta kokonaisvaltaisesta oppimisesta.

Avaintaitoja elinikäiselle oppimiselle ovat:

- **lukutaito**
- **kielitaito**
- **numeeriset, tieteelliset ja insinööritaidot**
- **digitaidot ja teknologiapohjainen osaaminen**

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

- **vuorovaikutustaidot ja kyky omaksua uusia taitoja**
(henkilökohtaiset ja sosiaaliset taidot ja oppimaan oppiminen *Lifecomp:ssa*)
- **aktiivinen kansalaisuus**
- **yrittäjähenkisyys**
- **tietoisuus erilaisista kulttuureista ja niiden ilmaisemisesta**

Tarkemmin:

Lukutaito tarkoittaa kykyä tunnistaa, ymmärtää, ilmaista, luoda ja tulkita käsitteitä, tunteita, tosiasioita ja mielipiteitä sekä suullisessa että kirjallisessa muodossa käyttämällä visuaalista, ääni- ja digitaalista materiaalia eri tieteenaloilla ja konteksteissa. Se edellyttää kykyä kommunikoida ja olla tehokkaasti yhteydessä muiden kanssa tarkoituksenmukaisella ja luovalla tavalla. Lukutaidon kehittyminen muodostaa perustan jatko-oppimiselle ja kielellisen vuorovaikutuksen jatkamiselle. Lukutaito-osaamista voidaan kontekstista riippuen kehittää äidinkielellä, koulutuksessa käytettävällä kielellä ja/tai maan tai alueen virallisella kielellä.

Kielitaito määrittelee kyvyn käyttää eri kieliä tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti viestinnässä. Se jakaa laajasti lukutaidon keskeisimmät taidot: sekin perustuu kykyyn ymmärtää, ilmaista ja tulkita käsitteitä, ajatuksia, tunteita, tosiasioita ja mielipiteitä sekä suullisessa että kirjallisessa muodossa (kuuntelu, puhuminen, lukeminen ja kirjoittaminen) asianmukaisissa yhteiskunnallisissa ja kulttuurisissa konteksteissa henkilön omien toiveiden tai tarpeiden mukaan. Kielitaito yhdistää historiallisen ulottuvuuden ja kulttuurienvälisen osaamisen. Se perustuu kykyyn toimia eri kielten ja välineiden välillä, kuten on hahmoteltu yhteisessä eurooppalaisessa viitekehyksessä. Tarvittaessa se voi sisältää myös äidinkielen taitojen ylläpitämisen ja edelleen kehittämisen sekä maan virallisten kielten opettelemisen.

Matemaattinen osaaminen on kykyä kehittää ja soveltaa matemaattista ajattelua ja näkemystä useiden arkipäivän ongelmien ratkaisemiseksi. Hyvälle laskutaidon hallinnalle perustuen painopiste on prosessissa ja toiminnassa sekä tiedossa. Matemaattiseen osaamiseen sisältyy vaihtelevan laajuisesti kyky ja halu käyttää matemaattisia ajattelu- ja esitystapoja (kaavoja, malleja, konstruktteja, kaavioita)

Tieteeseen liittyvällä kompetenssilla tarkoitetaan kykyä ja halukkuutta selittää luontoa hyödyntämällä käytettävissä olevaa tietoa ja metodologiaa, mukaan lukien havainnointi ja kokeilu, kysymysten tunnistamiseksi ja näyttöön perustuvien johtopäätösten tekemiseksi. Teknologian ja tekniikan kompetenssit ovat tämän tiedon ja metodologian sovelluksia vastauksena ihmisten havaittuihin tarpeisiin tai haluihin. Tieteen, tekniikan ja insinööritaidon osaaminen sisältää ihmisen toiminnan aiheuttamien muutosten ymmärtämistä ja vastuullisuutta yksittäisenä kansalaisena.

Digitaitoihin kuuluu digitaalisten teknologioiden itsevarma, kriittinen ja vastuullinen käyttö ja sitoutuminen oppimiseen, työelämään ja yhteiskuntaan osallistumiseen niiden kautta. Se sisältää tieto- ja datalukutaidon, viestintä- ja yhteistyötaiton, medialukutaidon, digitaalisen sisällön luomisen (mukaan lukien ohjelmoinnin), turvallisuuden (mukaan lukien digitaalinen hyvinvointi ja kyberturvallisuuteen liittyvä osaaminen), immateriaalioikeuksiin liittyvät kysymykset, ongelmanratkaisukyvyyn ja kriittisen ajattelun taidon.

Henkilökohtaisiin ja sosiaalisiin taitoihin sekä oppimaan oppimisen osaamiseen liittyy kyky itsereflektoida, hallita tehokkaasti ajankäyttöä ja informaatiota, työskennellä muiden kanssa rakentavalla tavalla, pysyä joustavana ja hallita omaa osaamistaan ja työuraansa. Siihen liittyy myös kyky selviytyä epävarmuudesta ja monimutkaisista olosuhteista, oppia oppimaan, tukea omaa fyysistä ja henkistä hyvinvointiaan, ylläpitää fyysistä ja mielenterveyttä sekä kyky elää terveystietoista, tulevaisuusorientoitunutta elämää, olla empaattinen ja hallita konflikteja osallistavalla ja toisia tukevalla tavalla.

Kansalaisuusosaaminen tarkoittaa kykyä toimia vastuullisena kansalaisena ja osallistua täysipainoisesti kansalais- ja yhteiskuntaelämään, joka perustuu sosiaalisten, taloudellisten, oikeudellisten ja poliittisten käsitteiden ja rakenteiden sekä globaalin kehityksen ja kestävyysymmärtämiseen.

Yrittäjyysosaaminen tarkoittaa kykyä toimia mahdollisuuksien ja ideoiden pohjalta ja muuttaa niitä arvoksi muille. Se perustuu luovuuteen, kriittiseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun, oma-aloitteisuuteen ja sinnikkyteen sekä kykyyn tehdä yhteistyötä projektien suunnittelemiseksi ja johtamiseksi, joilla on kulttuurista, sosiaalista tai taloudellista arvoa.

Kulttuurisen tietoisuuden ja ilmaisun osaaminen edellyttää ymmärrystä ja kunnioitusta sitä kohtaan, miten ajatuksia ja merkityksiä ilmaistaan ja viestitään luovasti eri kulttuureissa sekä useiden taiteiden ja muiden kulttuuristen muotojen kautta. Se sisältää omien ajatusten ymmärtämisen, kehittämisen ja ilmaisemisen ja tietoisuuden omasta paikasta tai roolista yhteiskunnassa monilla eri tavoilla ja monissa eri asiayhteyksissä.

Kaikki avaintaidot ovat yhtä tärkeitä eikä niiden välillä ole hierarkiaa, ja monet niistä liittyvät päällekkäisiin kategorioihin tai ne täydentävät toinen toisiaan. Yleistaidot kuten kriittinen ajattelu tai ongelmanratkaisu sisältyvät useimpiin kuvattuihin kompetensseihin.

Avaintaidot on otettu käyttöön tavoitteenaan hyödyntää oppimiskokemusten kokonaisuutta erilaisissa oppimisympäristöissä, tarkoituksena tukea oppijoita (=kansalaisia) kehittämään tarvittavia taitoja muuttuvissa olosuhteissa koko elämän ja työn ajan. Visual Paths projektille tämä tarjoaa täydellisen kehityksen ja rakenteen epämuodollisten oppimiskokemusten tallentamiselle ja organisoinnille sekä oppijoiden henkilökohtaisen ja sosiaalisen kehityksen tukemiselle tehostamalla viestintää näistä kompetensseista.

Työkalun järjestäminen

Tavoite: Kerätä, organisoida ja tuoda saataville todisteita oppimisesta erilaisista oppimiskonteksteista monipuolisen median avulla eri oppimiskonteksteista saatujen oppimiskokemusten näkyvyyden ja muihin oppimiskonteksteihin siirtämisen edistämiseksi ja niiden käyttämiseksi validoinnissa, arvioinnissa ja työnhaussa.

Kaikki oppimisprosessit perustuvat epämuodolliseen oppimiseen ja jo olemassa olevan tiedon ja kokemusten varastoon, joka on peräisin useista eri konteksteista. Tässä työkalussa mitä erilaisimmista konteksteista (mukaan lukien yksityiset ja perhekontekstit) peräisin oleva koko oppimisen kirjo tuodaan näkyväksi ja saavutettavaksi ja otetaan perustaksi, että oppijan olemassa olevat tiedot, taidot ja asenteet integroidaan paremmin muihin oppimiskonteksteihin.

Oppijat itse eivät usein ole edes tietoisia oppimisestaan, erityisesti jos se tapahtuu suunnittelematta tai tahattomasti tai yksityisessä, esimerkiksi perheen, kontekstissa. Tästä seuraa se, että monet tällaisista oppimiskokemuksista jäävät huomaamatta ja näin ollen myös dokumentoimatta, vaikka myöhemmin tilanne saatettaisiinkin arvioida oppimiskokemukseksi.

Kehitetty työkalu edistää oppimistulosten keräämistä, jäsenneyä dokumentointia ja organisointia, tekee niiden saatavuudesta ja vaihtamisesta helppoa ja rohkaisee niiden käyttöä eri yhteyksissä ja yksinkertaistaa näiden oppimistulosten viestintää ja visualisointia. Työkalu auttaa opiskelijoita olemaan tietoisempia henkilökohtaisista kyvyistään ja tekemään niistä näkyvämpiä. Näin on mahdollista kulkea läpi elämän tarkkaavaisemmin, ja samalla on mahdollisuus löytää ja tallentaa taitoja milloin tahansa.

Arkistoitujen oppimistilanteiden avulla oppijoilla on mahdollisuus osoittaa paremmin arkipäivän oppimisensa vaikutus riippumatta siitä, missä fyysisessä tai sosiaalisessa tilanteessa se on tapahtunut ja miten todisteet on kerätty. **Osallistumalla aktiivisesti oppimistodisteiden keräämiseen ja dokumentointiin oppijat tulevat tietoisemmiksi oppimisestaan, ja he alkavat pohtimaan, miten ja missä näitä oppimistuloksia voidaan käyttää ja missä yhteydessä ne tulisi tehdä näkyviksi (tai niistä tulisi keskustella/ne tulisi arvioida) työkalun avulla.** He harjoittelevat oppimisen tunnistamista sen tapahtuessa ja harjoittelevat näkemään mahdollisuuksia yhdistää tätä muihin oppimisen osa-alueisiin.

Tämä työkalu on kehitetty tekemään oppijan olemassa olevasta profiilista suurempi ja tekemään jatkuvasti kehittyvää oppimisprofiilia näkyväksi ja käyttökelpoiseksi jäsennellysti digitaalisen teknologian mahdollisuuksien tukemana.

Työkalu sisältää kerätyn oppimisaineiston muodollisesta koulutuksesta (joka siis liittyy ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmaan/moduuleihin) sekä arkioppimisesta ja pyrkii tuomaan ne

2019-1-DE02-KA202-006504

näkyviksi ja saataville muissa oppimiskonteksteissa sekä tutkinnon ja urakehityksen kannalta. Tarkoituksena on käyttää oppimistuloksia eri yhteyksissä, mm. liittämällä arkioppimiskokemuksia muodolliseen oppimiseen, kuten esimerkiksi ammatilliseen koulutukseen.

Kuvatut viitekehyeet huomioon ottaen projekti on valinnut seuraavan järjestystavan oppimistuloksien arkistolle (sovellus):

- epämuodollisen oppimisen järjestäminen perustuen eurooppalaisiin avaintaitoihin
- muodollisen oppimisen järjestäminen perustuen olemassa olevaan koulutusrakenteeseen (opetussuunnitelma)
- dokumentointitapa: arkioppimisen oppimistapahtumien toimintopohjainen dokumentointi. Muodollisen oppimisen dokumentointi noudattaa muodollisessa koulutuksessa käytetyn opetussuunnitelman mukaista dokumentointitapaa.
- digitaalisten työkalujen käyttö mukautuu oppilaiden tottumuksiin ja mahdollistaa oppimiskokemusten ja -tulosten näkyvyyden (ja viestinnän niistä) erilaisissa oppimiskonteksteissa sekä tarjoaa erilaisia tapoja niiden vaihtoon ja esittelyyn.
- oppimistodisteiden saattaminen saataville jäsennellyllä tavalla (=arkisto), jotta oppimistodisteaineistoa voidaan käyttää oppimisen validointiin, työnhakuun ja muihin oppimiskonteksteihin.

Oppimisen dokumentointi STAR-järjestelmän avulla

Keräämisen ja dokumentoinnin tapa:

STAR-mallia käytetään taitojen itseanalysoinnin metodina. Se antaa opiskelijoille mahdollisuuden pohtia valittuja taitoja sekä dokumentoida sitä, onko heillä kyseisiä taitoja vai ei.

Sellaisten opiskelijoiden, joiden mielestä he ovat saavuttaneet uusia taitoja, on tärkeää selvästi nimetä taito ja tarjota siitä todisteita, antaa esimerkkejä siitä, kuinka tämän taidon soveltaminen käytännössä johti positiiviseen lopputulokseen.

STAR-mallin tekniikkaa voidaan käyttää myös osoittamaan henkilön pätevyyksiä CV:ssä, työhakemuksissa tai työhaastattelussa. STAR-menetelmää voidaan käyttää muissakin kuin menestyksekkäiden tilanteiden kuvailuissa – sitä voidaan soveltaa myös tilanteisiin, joihin liittyy epäonnistuminen, jolloin tilanteen tulos oli asia minkä yksilö tuolloin oppi, tai jonka avulla hän havaitsi jotakin uutta. Tämä antaa oppijoiden osoittaa avoimuutta oppimiselle sekä sitoutuneisuutta itsensä kehittämiseen.

STAR			
STAR-malli tarkoittaa: situation (tilanne), task (tehtävä), action (toiminta) ja result (tulos)			
TILANNE	TEHTÄVÄ	TOIMINTA	TULOS

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Kuvaile tilanne, jossa olet osoittanut tai oppinut taidon, jota esittelet.	Millaisia tehtäviä sinun tuli suorittaa kyseisessä tilanteessa; mitkä tarkalleen ottaen olivat ne haasteet, joihin sinun tuli vastata?	Miten toimit suorittaaksesi kyseiset tehtävät ja miten selvisit noista haasteista?	Millaisia tuloksia toiminnallasi oli; mitä olet oppinut kyseisestä tilanteesta?
--	--	--	---

STAR-malli on toiminnallisiin tilanteisiin perustuva, oppilaiden tarpeisiin mukautuva dokumentaation muoto. Harjoitusten päätavoitteena on esittää kompetenssit todisteilla varustettuina (konkreettisia esimerkkejä), joita voidaan sitten käyttää paitsi arkistossa myös CV:ssä (taidot ja osaaminen -osio), motivaatiokirjeissä ja työhaastatteluissa.

Arkistossa STAR-mallia käytetään mallipohjana. STAR-mallia käytetään siis taitojen dokumentoinnin formaattina. Milloin tahansa oppilaan halutessa ladata todisteita jostakin tietystä taidosta, kuten esimerkiksi videoita tai valokuvia, STAR-mallia käytetään dokumentaatioon ja kuvailuun. Mikäli oppilas on hankkinut uuden kyvyn tietystä tilanteesta, STAR-malli antaa heille järjestelmällisen tavan kuvailla sitä. Tällä tavoin opiskelijat oppivat myös reflektoidaan tilanteita ja toimintaa. STAR-mallista kerrotaan arkistossa ja esimerkkitaulukko auttaa oppilaita hahmottamaan mallin.

Alla esimerkki taidon kuvailemisesta käyttäen STAR-mallia.

STAR-mallin käyttäminen, ESIMERKKI:

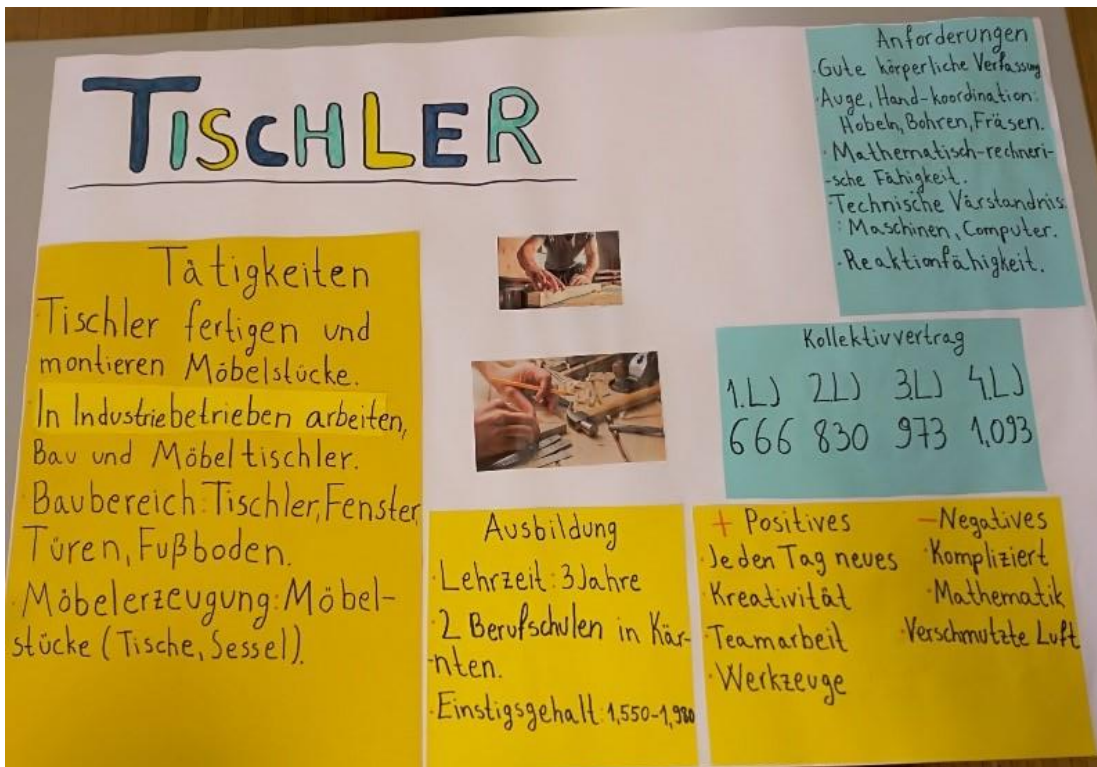
Opiskelija valitsee kategorian, johon hän haluaa luokitella saavuttamansa osaamisen. Opiskelija piti onnistuneen esityksen tulevasta halutusta ammatista ja latsi kuvan tätä esitystä varten suunnitellusta julisteesta. Seuraavassa opiskelija kuvailee tilannetta arkistossa STAR-mallin avulla. Opiskelija valitsee **esitystaidot** ja vastaa STAR-mallin neljään kysymykseen.

STAR			
STAR-malli tarkoittaa: situation (tilanne), task (tehtävä), action (toiminta) ja result (tulos)			
TILANNE	TEHTÄVÄ	TOIMINTA	TULOS
Kuvaile tilanne, jossa olet osoittanut tai oppinut taidon, jota esittelet. Vastaus: Tehtävänäni oli opinto-ohjaukseen	Millaisia tehtäviä sinun tuli suorittaa kyseisessä tilanteessa; mitkä tarkalleen ottaen olivat ne haasteet, joihin sinun tuli vastata? Vastaus:	Miten toimit suorittaaksesi kyseiset tehtävät ja miten selvisit noista haasteista? Vastaus: Selvittääkseni mikä	Millaisia tuloksia toiminnallasi oli; mitä olet oppinut kyseisestä tilanteesta? Vastaus: Opin joitakin tärkeitä

<p>liittyen esitellä unelma-ammattiani. Tehdäkseni tämän minun piti ensin miettiä, mikä haaveammattini on. Valitsin puusepän ammatin. Sitten minun tuli pitää 5 minuutin esitelmä unelma-ammattistani, eli puusepän ammatista, ryhmälleni ja opettajalleni.</p>	<p>Minun piti pohtia mikä unelma-ammattini on ja miksi haluan tulla. Sitten piti tutkia mitä tässä ammatissa tehdään. Minun tuli pitää 5 minuutin esitelmä. Siinä on tärkeää puhua vapaasti ja käyttää vain muistikortteja avainsanoista. Esitelmää varten piti myös suunnitella juliste.</p>	<p>unelma-ammattini on, mietin sitä, mitä tykkään tehdä. Pohdin lisäksi vahvuuksiani ja kykyjäni. Sain vinkkejä myös ystäviltäni ja perheeltäni, sillä he tuntevat minut parhaiten. Tutkimustyötä varten on tärkeää, että käyttää oikeanlaisia lähteitä. Opettajani neuvoi minua. Unelma-ammattistani on olemassa paljon tietoa ja minun piti valikoida tärkeimmät asiat. Tehdäkseni tämän, mietin, millainen kohderyhmäni on ja mitä haluaisin heille esitellä kiinnostavaan tapaan.</p> <p>Kuinka esittää asiat oikein ja millaisia pointteja tulisi ottaa huomioon. On tärkeää tehdä yhteenveto tiedosta omin sanoin.</p>	<p>avainasioita esitelmän pidosta. Tähän liittyvät oikeanlainen tutkimustyö, lähteiden lainaaminen, se, kuinka valmistautua esitelmän pitämiseen ja kuinka suunnitella juliste, joka on houkutteleva. Pitää myös huolehtia siitä, etten puhu liian nopeasti, ja että puhun tarpeeksi kovaa ja selkeästi. On tärkeää puhua vapaasti ja käyttää vain muistikortteja tärkeimmistä asioista. Ei haittaa, vaikka on hermostunut, kunhan vain on hyvin valmistautunut esitelmän pitämiseen. Oli todella hauskaa käsitellä aihetta, joka vaikuttaa tulevaisuuteeni, ja tiedän, että jaoin myös kiinnostavaa tietoa kuulijoilleni.</p>
---	---	--	--

Opiskelijan reflektoitua kaikkia STAR-järjestelmän neljää tehtävää ja hänen vastattuaan kaikkiin kysymyksiin, hän lataa kuvan esitelmää varten tekemästään julisteesta lisätodisteeksi siitä, että hän on menestyksekkäästi pitänyt esitelmän.

LATAA KUVA TÄHÄN:

Epämuodollisen oppimisen järjestämisen logiikka

Epämuodollisen oppimisen todisteiden organisointilogiikka valitaan heijastelemaan arkioppimisen oppimistilanteiden ja -aiheiden suurta monimuotoisuutta, vastaamaan opiskelijoiden tarpeisiin (helppo soveltaa, ei-akateeminen) ja soveltumaan olemassa olevaan eurooppalaiseen rakenteeseen, joka on jo tuttu muista yhteyksistä ja siten käytettävissä eri kumppanimaissa. Tämä organisointitapa tarjoaa yleismaailmallisen rakenteen, joka vastaa epävirallisten tilanteiden monimuotoisuuteen riippumatta koulutuksen teemasta tai oppijan kiinnostuksen kohteista.

Tämän arkiston osan luonne on pidetty tarkoituksella avoimena ja organisaatorakenne melko yksinkertaisena, koska helppokäyttöinen organisaatorakenne lisää kohderyhmän hyväksyntää ja edistää sovelluksen aktiivista käyttöä. Avaintaitojen valinta organisaation rakenteeksi vastaa näihin tarpeisiin ja myös vaatimukseen, että arkisto on mukautettavissa käytettäväksi eri maissa ja projektikonsortion ulkopuolella.

On tärkeää, että oppijat käyttävät tätä yleistä luokittelua tehdäkseen oman ensimmäisen arvionsa oppimistuloksistaan, ja antavat epämuodollisen oppimisen tuloksilleen ensimmäisen karkean

luokituksen voidakseen käyttää tuloksia jonkin ajan kuluttua, esim. kun he tarvitsevat niitä validointi- tai hakemistarkoituksiin.

Näiden luokkien lisäksi opiskelijat voivat lisätä arkistoon omia **suodatintunnisteitaan** esimerkiksi kun he keräävät todisteita tietyistä kompetensseista, joita tarvitaan johonkin muodollisen oppimisen tai halutun työn tehtävään.

Järjestämisen logiikka – muodollinen oppiminen

Muodollisen oppimisen oppimistulosten organisointi noudattaa nykyisen muodollisen koulutuksen opetussuunnitelmaa, esim. ammatillisen koulutuksen moduulit. Koska näitä oppimistuloksia kerätään ja kehitetään koulutuksen opetussuunnitelmarakenteen puitteissa, näiden oppimistulosten arkistoinnin rakenne noudattaa tätä rakennetta. Koska opiskelijat muistavat työnsä tulokset ammatillisesta koulutuksesta siinä kontekstissa, jossa he oppimistulosten parissa työskentelivät (moduulit), he pystyvät parhaiten löytämään todisteet tuloksistaan, kun ne tarjotaan koulutuksen rakenteen puitteissa. Lisäksi yksittäin lisätyt **suodatintunnisteet** voivat auttaa opiskelijoita yhdistämään näitä tuloksia tarvittaessa muihin konteksteihin.

Mahdollisuuden lisääminen oppijalle määrittää omat kategoriansa, esimerkiksi liittyen joihinkin työhön vaadittuihin kompetensseihin, voisi auttaa oppijoita keräämään todisteita johonkin tiettyyn yksittäiseen tarkoitukseen. Jos jotkin kompetenssit ovat välttämättömiä valittuun työhön, ne voitaisiin merkitä arkistoon tarralla ja näin kerätä todisteita kyseisestä pätevydestä, jotta jonkin ajan kuluttua voidaan esittää todisteita juuri tästä tietyistä osaamisesta. Nämä yksittäiset tunnisteet tai luokat täydentävät sovelluksessa ehdotettuja yleisluokkia. Ne tarjoaisivat lisämahdollisuuden suodattaa ja esittää todisteita tietyistä osaamisesta. Tämä voisi auttaa kuromaan umpeen aikuiskoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa olevaa aukkoa, kun on kyse oppijan käytettävissä olevista (tai kehitystä vaativista) osaamisista tai tiettyyn työhön tarvittavista kompetensseista. Usein on vaikea osoittaa käytännössä, että nämä pätevydet ovat olemassa. Jos voidaan näyttää todisteita, osaamista voidaan visualisoida ja siitä viestiä paljon paremmin. Mahdollisuus ottaa käyttöön yksittäisiä tunnisteita/kategorioita mahdollistaa myös osaamistodisteiden keräämisen tiettyä työtä varten, tai jos esimerkiksi muodollisessa koulutuksessa tunnistetaan kehitystä vaativa sosiaalinen taito, voidaan siitä kerätä todisteita ja jakaa ne sitten ohjaajan kanssa, jolloin kehittymistä voidaan osoittaa.

Lisäarvo

Arkistoituja (muodollisen ja epämuodollisen) oppimisen tuloksia ja tilanteita voidaan käyttää osoittamaan (ja ohjaamaan) opiskelijoiden aktiivisuutta ja heidän henkilökohtaisten ja sosiaalisten taitojensa kehittymistä, eikä pelkästään opiskelijoiden työtulosten arviointiin.

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Koska aktiivisten kansalaisten kehittäminen on yksi elinikäisen oppimisen keskeisistä tavoitteista, arkioppimisen merkittävää panosta opiskelijoiden sosiaaliseen kehitykseen ei pidä jättää huomiotta. Visual Paths sovellus myötävaikuttaa tähän tuomalla dokumentoidut oppimistulokset näkyviksi myös oppilaiden ohjauksessa ja pehmeiden taitojen kehittämisessä. Tällä tavoin myös epämuodollisen koulutusympäristön toimet voivat auttaa visualisoimaan oppijan henkilökohtaista ja sosiaalista sitoutumista ja kehittymistä. Kouluttajat voivat tukea tätä kannustamalla oppijoita keräämään todisteita pehmeistä taidoista myös muissa ympäristöissä ja konteksteissa kuin muodollisen koulutuksen yhteydessä. Tämä lisää oppijoiden tietoisuutta omista pehmeistä taidoistaan myös muodollisen koulutuksen ulkopuolella. Monipuolisuus ja pehmeät taidot nähdään välttämättöminä kykyinä vastata tulevien vuosien joustavampien ja yhä nopeammin muuttuvien elin-, oppimis- ja työympäristöjen haasteisiin.

Lisäarvosta viestiminen digiteknologian avulla

Digitaalinen teknologia ja arkiston kehittäminen sovelluksen muodossa myötävaikuttavat prosessiin tarjoamalla mahdollisuuden tulosten tehokkaaseen ja helppoon jakamiseen, parempaan viestintään ja audiovisuaalisen median käyttöön. Tekniikka tarjoaa mahdollisuuden mediarikkaaseen dokumentaatioon, joka mahdollistaa paljon havainnollistavamman tavan dokumentoida asioita valokuvien, videoiden ja äänitiedostojen avulla. Tämä tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden antaa elävä ja havainnollinen kuvaus ja dokumentaatio oppimistilanteista sekä mahdollisuuden luoda todisteita näistä tilanteista ja niiden oppimistuloksista. Audiovisuaalisen median käyttö mahdollistaa esimerkiksi videon tekemisen suoraan työpaikalla, antaen välittömän vaikutelman siitä, minkä parissa opiskelija on työskennellyt, millaisilla työkaluilla hän on todella tehnyt töitä ja millaisia työn tuloksia kyseisessä tilanteessa on tullut. Näitä medioita voidaan käyttää koulutuksen oppimispäiväkirjoihin, jotta opettajat saavat elävän kuvan siitä, mitä opiskelijat ovat tehneet, mutta niitä voidaan käyttää myös muissa yhteyksissä, käyttämällä arkistoituja todisteita validointiin tai työhakemuksiin, tai tietenkin myös rikastuttamaan muita oppimiskonteksteja heidän käytettävissä olevilla oppimiskokemuksillaan ja kompetensseillaan.

Tämä älypuhelimeen pohjautuva monimediainen tapa dokumentoida uusia oppimistuloksia soveltuu nuorten opiskelijoiden kohderyhmän arkikokemukseen, he ovat diginatiiveja, jotka ovat tottuneet kommunikoidaan viestintäsovellusten avulla ja käyttämään sosiaalista mediaa päivittäin. Nuoret oppijat ovat siis kokeneita älypuhelimien käytössä ja sovelluspohjaisissa ratkaisuissa navigoimisessa, joten on odotettavaa, että kehitetyn sovelluksen käyttöönotto on sujuvaa ja nopeaa, ja tämä tekninen ratkaisu saavuttaa suurta hyväksyntää kohderyhmän keskuudessa.

Sovelluksen avulla oppijoilla on mahdollisuus visualisoida ja havainnollistaa oppimistaan erittäin tehokkaalla tavalla. He voivat esitellä "itsensä ja tarinansa" kattavammin tietoineen, taitoineen ja pätevyyksineen, jotka ovat peräisin monenlaisista kokemuksista. Kouluttajilla taas on mahdollisuus nähdä paljon kokonaisvaltaisempi kuva oppijasta ja hänen toiminnastaan, vaikka se olisi toteutettu epämuodollisemmassa ympäristössä. Nämä toiminnot voivat muodostaa tärkeän osan oppijan identiteettiä ja profiilia, joka ei kuitenkaan välttämättä näy muodollisen koulutuksen ympäristössä ja joka saattaa edustaa enemmänkin kehittyntä sosiaalista ja henkilökohtaista oppimista.

Digiteknologia edistää oppimistulosten tehokasta hyödyntämistä myös niiden kontekstien ulkopuolella, joissa ne ovat kehittyneet, auttaen siten hyödyntämään oppimisen koko laajuutta käyttämällä hyödyksi ja kommunikoimalla eri oppimistilanteiden etuja. Digitaaliset mahdollisuudet jakaa ja esittää oppimistuloksia sekä päästä niihin käsiksi edistävät parempaa viestintää oppijoiden taidoista ja osaamisesta. Koska digitaalinen rakenne säilyy muodollisen koulutuksen päätyttyäkin ja oppimistulokset ovat yhä saatavilla, ne ovat käytettävissä tuleviin uravaiheisiin valmistautumista, validointia ja arviointia varten.

Älypuhelimien käyttö mukautuu nuorten oppilaiden odotuksiin ja heidän päivittäiseen teknologian käyttöönsä. Tilanepohjainen dokumentointimuoto heijastaa monipuolisen arkioppimisen luonnetta ja sitä, miten oppijat sen näkevät. Arkioppimisen toimintojen luokittelun avoin luonne yhdistää opiskelijoiden tarpeet avoimeen ja helppokäyttöiseen rakenteeseen sekä tarjoaa mahdollisuuden yhteiseen universaaliin rakenteeseen, joka pystyy integroimaan monenlaisia arkioppimisen tilanteita. Tämän rakenteen avulla on mahdollista järjestää oppimistuloksia erilaisista konteksteista ja valmistella niitä toisia oppimiskonteksteja tai validointia, arviointia ja työhakemuksia varten. Sen avulla opiskelijat voivat esitellä ja vaihtaa valmiita asiakirjoja oppimiskontekstista riippumatta ja sen avulla pystytään myös luomaan lisäarvoa, kun syntyy jaettu käsitys erilaisista oppimismuodoista.

Kouluttajat taas pääsevät näkemään laajan kokonaiskuvan opiskelijasta ja hänen taidoistaan, ja he voivat rohkaista opiskelijoita keräämään ja jakamaan oppimiskokemuksiaan myös muodollisen koulutuksen ulkopuolelta. Tällöin kyseinen materiaali voidaan liittää keskusteluihin, joissa käydään läpi opiskelijan muodollisen koulutuksen asioita tai hänen henkilökohtaista kehitystään.

Näin ollen ehdotettu alusta tekee erilaisista oppimisen lähteistä peräisin olevista oppimistuloksista näkyviä, saavutettavia ja vaihdettavissa olevia ja kannustaa käyttämään yhteisen havinnon ja keskustelun kautta syntyviä synergiaetuja.

Yhteenveto

Visual Paths projekti näkee oppimisen tuloksena erilaisista oppimiskonteksteista. Vaikka suuri osa kaikesta oppimisesta perustuu arkioppimiseen, sen tulokset jäävät usein näkymättömiksi ja käyttämättömiksi. Oppimisen eri muotojen ja kontekstien yhdistetty käyttö rikastuttaa oppimisprosesseja ja luo lisäarvoa. Visual Paths projektissa digitaalista teknologiaa käytetään tuomaan tämä ylimääräinen arvo näkyväksi ja tukemaan siitä viestimistä ja sen vaihtoa.

Projekti tarjoaa innovatiivisen lähestymistavan epämuodollisen (ja muodollisen) oppimisen oppimistulosten tekemiseen näkyviksi ja käyttökelpoisiksi muiden oppimiskontekstien pohjaksi, jotta ne olisivat saatavilla oppimistulosten validoinnin ja sovellusten perustana, sekä oppijoiden ja kouluttajien tukemiseksi oppimisprosessin jakamisessa eri yhteyksissä käyttämällä digitaalista työkalua, joka tukee oppimistodisteiden vaihtoa ja keskustelua niistä. Epämuodollinen oppiminen voi tukea ja rikastaa muodollista oppimista, kun tulokset nähdään yhdessä ja niitä voi yhdistää.

Jos henkilökohtaista oppimista ja pehmeiden taitojen kehittymistä voidaan rohkaista ja ohjata muodollisessa oppimisympäristössä ja oppijat voivat laajentaa sitoutumistaan ja henkilökohtaista kehitystään dokumentoidun oppimisen kautta muista konteksteista, kuten perheen parista, urheilusta ja harrastuksista, on tällöin olemassa paljon laajempi näkemys opiskelijoiden taitojen ja kompetenssien laajuudesta. Tämä voi selventää oppijalle pehmeiden taitojen käytännön soveltamista ja merkitystä. Pehmeät taidot saavat yhä enemmän huomiota joustavammassa ja muuttuvassa koulutuksen, työelämän ja yhteiskunnan maailmassa. Ne auttavat oppijaa sopeutumaan tarvittaviin muutoksiin ja tekemään yhteistyötä muiden kanssa myös muuttuvissa työympäristöissä ja kaikilla muillakin elämän osa-alueilla.

Pehmeät taidot auttavat kehittämään tarvittavia kompetensseja tulevaa yhteiskunnallista kehitystä varten (digitaalinen ja vihreä siirtymä) sekä kehittämään aktiiviseksi ja demokraattiseksi kansalaiseksi. Näiden taitojen kehittämisen perustana on oppiminen erilaisista konteksteista ja eri ympäristöistä. Näiden oppimiskontekstien yhdistäminen ja oppimisen näkyväksi tekeminen muissa yhteyksissä auttaa hyödyntämään oppijan koko potentiaalia ja näkemään myös jo olemassa olevat kompetenssit, joita ei muuten olisi nähty. Esitetyllä lähestymistavalla Visual Paths projekti tuo yhteen kokonaisnäköyksen erilaisista oppimiskonteksteista ja kannustaa keskusteluun ja tiedonvaihtoon. Yhdessä tarvittavan infrastruktuurin (digitaalinen alusta) kanssa käyttäjän aktiivinen rooli (oppimistulosten kerääminen, dokumentointi ja arviointi) on tämän prosessin pääelementti.

Mahdollisuus ladata todisteet pehmeistä taidoista arkistoon antaa nuorille tilaisuuden tuoda taitojaan näkyviksi. Joidenkin taitojen, erityisesti pehmeiden taitojen, ongelmana on niiden

2019-1-DE02-KA202-006504

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen käytöstä.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

tallentaminen. Graafisen esityksen tai mahdollisuuden luoda taitojen arkiston avulla pehmeät taidot eivät vain tule näkyviksi, vaan myös motivoivat osallistujia parantamaan vahvuuksiaan. Opiskelijoita kannustetaan luovuuteen heidän osoittaessaan taitojaan. Taitojen täydentäminen erilaisilla todisteilla on verrattavissa kotitehtäviin ja edistää opiskelijoiden henkilökohtaista vastuullisuutta. Jo silloin, kun opiskelija käsittelee henkilökohtaisten kykyjen aihetta, itsereflektiokyky vahvistuu.

Taitojen tunnustamisen tavoitteena on tukea oppimisprosessin tallentamista ja mahdollistaa oppimisen validointi myös silloin, kun se tapahtuu luokkahuoneen ulkopuolella. Se on työkalu toimintojen tallentamiseen ja arviointiharjoitusten tekemiseen. Tallennettua näyttöä käytetään olemassa olevien tai hankittujen taitojen tunnustamisprosessissa ja ne muodostavat arkiston oppijalle. Oppimisen digitaalista arkistoa voidaan käyttää esimerkiksi työnhaussa osaamisen osoittamiseen näyttämällä tallenteita tilanteista, joissa sitä sovelletaan. Eri yhteyksissä hankittujen kompetenssien validoinnin tukeminen mahdollistaa yksilöiden osaamisen täysimääräisen tunnustamisen.

Validointi tarkoittaa monipuolisten oppimiskokemusten tekemistä näkyviksi. Nämä oppimiskokemukset tapahtuvat usein muodollisen koulutuksen ulkopuolella. Validoinnin avulla epämuodollisen ja arkioppimisen tulokset tuodaan näkyviksi. Validoinnin ja oppimisarkiston tarkoitus on tuottaa ja kerätä todisteita oppimiskokemuksista, joista voi olla hyötyä jatkokoulutuksen yhteydessä tai työmarkkinoilla.

Oppimisen todisteiden dokumentointi ja organisointi ehdotettuun rakenteeseen tarjoaa etuja sekä oppijalle että kouluttajalle, koska saatavilla on useita oppimisen todisteita jäsennellyllä tavalla, jotka voidaan helposti ottaa esille arviointia ja validointia varten eri konteksteissa. Valitun rakenteen ansiosta oppimistulokset löytyvät myös pidemmän ajan kuluttua, ja sopeutumalla olemassa olevaan eurooppalaiseen avainosaamisrakenteeseen arkistoitu näyttö on lisäksi helposti siirrettävissä muihin yhteyksiin. Tekniikka mahdollistaa katkeamattoman pääsyn arkistoon ajasta ja paikasta riippumatta ja mahdollistaa arkistoidun oppimisen esittämisen eri muodoissa sekä yksinkertaistaa oppimistodisteiden vaihtoa. Oppimistulokset eivät siis ole vain organisoituja ja helposti saatavilla, vaan sovelluksen teknologia mahdollistaa ja rohkaisee myös kommunikoidaan ja vaihtamaan oppimistuloksia sekä tuomaan nämä tulokset näkyviksi muissa yhteyksissä.

Tällä tavalla arkioppimisenkin oppimiskokemukset – jotka usein eivät ole näkyvissä ja joita ei huomioida muissa oppimiskonteksteissa – voidaan tuoda saataville ja integroida muihin oppimiskonteksteihin, ja niiden oppimistuloksia voidaan arvioida ja käyttää validointi- ja arviointitarkoituksiin paremmin. Toisin sanoen suurempi osa arkioppimisen merkittävästä osuudesta kaikissa oppimisprosesseissa voidaan käsitellä näyttämällä kattavampi osa oppijan – olemassa olevista, mutta usein näkymättömistä – tiedoista, taidoista ja pätevydestä.

Nämä oppimistulokset rikastuttavat aktiivisen käytön kautta henkilön muodollista, henkilökohtaista ja sosiaalista oppimista. Useista arkioppimisen konteksteista peräisin olevia tilanteita voidaan käyttää kuvaamaan oppijan pehmeiden taitojen olemassaoloa tai kehittymistä, ehkä jopa paremmin kuin rajoitettu määrä oppimistilanteita muodollisissa oppimiskonteksteissa. Lisäämällä nämä "ulkoiset" kokemukset oppijan pehmeiden taitojen kehittymisestä viestintään, kyseisistä taidoista voidaan maalata paljon kattavampi kuva ja hyödyntää arkioppimiskokemusten tuomaa lisäarvoa. Strukturoitujen ja dokumentoitujen henkilökohtaisten ja sosiaalisten taitojen sekä muodollisista oppimisympäristöistä peräisin olevien taitojen yhteinen käyttö rikastuttaa toinen toistaan ja kehittää synergiaa. Jos esimerkiksi kehitettävät pehmeät taidot määritellään oppilaan ohjauksen aikana, muista oppimiskonteksteista kerättyä arkistoitua näyttöä voidaan sitten käyttää osoittamaan oppijan sitoutumista oppimiseen ja positiivista kehitystä.

Arkioppimisesta kerätyt oppimistodisteet voivat rikastuttaa oppimisprosesseja myös muodollisessa oppimisympäristössä. Muodollisesta oppimisympäristöstä (opetussuunnitelma) kerätyt oppimisen todisteet kerätään myös arkistoon, jotta ne ovat saatavilla ja rikastuttavat validointi-, pätevytymis- ja työnhakuprosesseja laajentamalla käytettävissä olevan oppimisaineiston pohjaa. Etuna on, että mitä enemmän oppimisen lähestymistapoja ja konteksteja nähdään ja niistä keskustellaan yhdessä, sitä suurempi on synergia ja lisäarvo oppijalle. Tämä koskee myös projektin tuotoksia: jokainen niistä käsittelee oppimisen eri näkökulmia itsenäisesti, mutta yhdistettynä ne tarjoavat innovatiivista lisäarvoa, joka rikastuttaa oppimisen kokonaisprosessia.

Euroopan neuvosto on vuonna 2018 kuvailut kolme haastetta osaamis pohjaiselle oppimiselle elinikäisen oppimisen kontekstissa: "Osaamiseen suuntautuvan koulutuksen ja oppimisen tukemiseksi elinikäisen oppimisen kontekstissa on tunnistettu kolme haastetta: erilaisten oppimisen lähestymistapojen ja kontekstien käyttö; opettajien ja muun opetushenkilöstön tukeminen; sekä osaamisen kehittämisen arviointi ja validointi."

Suositus vuodelta 2018: NEUVOSTON SUOSITUS 22.5.2018 elinikäisen oppimisen avaintaidoista
https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC

Kehitetty Visual Paths sovellus vastaa näihin haasteisiin seuraavilla tavoilla:

sovelluksen lähestymistapa sisältää erilaisia oppimiskonteksteja, mahdollistaa (epämuodollisen ja muodollisen) oppimisen dokumentoinnin valmistelun, näkyväksi tekemisen ja jakamisen arviointia ja validointia varten sekä henkilökohtaisen kehityksen hyväksi, ja tarjoaa mahdollisuuden tehostaa viestintää ja oppimistulosten vaihtoa oppijan ja kouluttajan välillä, jotta voitaisiin hyödyntää erilaisten oppimiskontekstien käytöstä syntyvää lisäarvoa.

Se tarjoaa myös mahdollisuuden hyödyntää erilaisten oppimiskontekstien potentiaalia tuomalla niiden tulokset näkyviksi ja tarjoamalla mahdollisuuden saattaa ne yhteen ja luoda näin lisäarvoa.

2019-1-DE02-KA202-006504

Digiteknologia vastaa opiskelijoiden odotuksiin modernista ja yksinkertaisesta työkalusta, joka tarjoaa mahdollisuuden oppimistulosten tehokkaaseen jakamiseen, vaihtamiseen ja esittämiseen. Tekniikka tarjoaa erinomaisen infrastruktuurin luomalla yhteyden oppijoiden ja kouluttajien välille. Yksinkertaistetun oppimistulosten hallinnan avulla sekä tarjoamalla mahdollisuuden monipuoliseen oppimistulosten havainnollistamiseen, aktiivisesti sitoutuneet oppijat pysyvät prosessin keskeisenä elementtinä: he tallentavat, dokumentoivat ja arvioivat omaa oppimisprosessiaan ja päättävät, missä kontekstissa tai kenen kanssa sitä jaetaan ja käytetään. Osallistamalla aktiivisesti oppimistodisteiden hankkimiseen ja vaihtamalla niitä muiden kanssa, oppija on tietoinen oppimisprosessiansa monimuotoisuudesta ja kehittää lisää sosiaalisia kompetensseja. Opiskelijat ja heidän osaamisensa pysyvät siis keskeisinä, mutta tukiteknologian avulla on mahdollista kommunikoida heidän kanssaan paremmin ja käyttää saatuja tuloksia erilaisissa oppimiskonteksteissa.